

Anexa nr. 1

la Hotărârea Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România nr. ____ din data de ____

Normele privind competențele profesionale a psihologilor cu drept de liberă practică

Art. 1(1) În acord cu literatura de specialitate în domeniu, competențele profesionale pot fi definite în două sensuri: a. de atribuții sau activități care revin unei persoane ca urmare a unui rol sau statut și b. de sumă a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care contribuie la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient rolul. În sensul prezentelor norme, competența profesională reprezintă capacitatea de a realiza activitățile profesionale cerute potrivit specialității atestate, la nivelul treptei de atestare obținute.

(2) Competențele profesionale ale psihologilor se stabilesc de către Colegiul Psihologilor din România, fiind obligatorii în recunoașterea și certificarea atribuțiilor psihologilor din România.

(3) Competențele psihologilor sunt dezvoltate prin intermediul educației și formării profesionale a psihologilor, organizată conform prezentelor norme, precum și prin intermediul experienței profesionale relevante.

Art. 2(1) Competențele profesionale ale psihologilor sunt împărțite după cum urmează:

a) competențe profesionale transversale;

b) competențe profesionale de specialitate, care la rândul lor sunt: (1) specifice, definind o anumită specializare din cadrul psihologiei și (2) generale, referindu-se (a) la competențe psihologice care pot fi accesate și de profesioniști care nu sunt licențiați în psihologie (psihoterapia, terapia ocupațională), (b) la specializări aflate în strânsă interacțiune cu psihologia, fără însă a constitui o specializare psihologică exclusivă (ex. psihopedagogie specială) și / sau (c) la un cumul de competențe specifice care nu constituie însă o specializare suficient de largă și / sau independentă pe piața muncii (ex. psihologie judiciară);

(2) specialitățile psihologice se definesc prin competențele de specialitate pe care le subsumează și nu prin locul de muncă. În această logică, specialitățile și competențele cuprinse în cadrul acestora trebuie să fie suficient de largi pentru a permite o prezență activă și sustenabilă pe piața muncii, dar suficient de specifice pentru a delimita o expertiză cât mai omogenă / coerentă.

Art. 3(1) Competențele profesionale transversale reprezintă domeniul competențelor comune ale psihologilor de a exercita anumite atribuții cu caracter general în profesie. Competențele profesionale transversale constau în capacitatea comună dovedită a psihologilor atestați de a selecta, a combina și a utiliza adecvat cunoștințele, abilitățile, valorile și atitudinile obținute în procesul de învățare, în vederea rezolvării cu succes a unor categorii de situații profesionale nespecializate, circumscrise profesiei de psiholog, în condiții de eficacitate și eficiență.

(2) Competențele profesionale transversale conțin și acele capacități care transcend unui anumit domeniu, având o natură transdisciplinară. Acestea constau în abilități de lucru în echipă, abilități de comunicare orală și scrisă în limba maternă sau într-o limbă străină, precum și utilizarea tehnologiei. Competențele profesionale transversale conțin capacitățile de rezolvare a problemelor și luarea deciziilor, recunoașterea și respectul diversității și multiculturalității, autonomia învățării, inițiativă și spirit antreprenorial, deschiderea către învățarea pe tot parcursul

vieții, respectarea și dezvoltarea valorilor și eticii profesionale, potrivit standardelor de formare profesională.

Art. 4(1) Competențele profesionale de specialitate reprezintă competențele psihologilor atestați într-o specialitate profesională, care constau în capacitatea psihologului, potrivit cunoștințelor acumulate în formarea profesională, de a exercita anumite atribuții de specialitate în profesia de psiholog.

(2) Competențele profesionale de specialitate conțin și capacitățile transdisciplinare, constând în abilități de lucru într-o echipă interdisciplinară, abilități de comunicare orală și scrisă, specifice unei specialități profesionale, precum și utilizarea tehnologiei, a informației și comunicării specifice, cu aplicabilitate într-o anumită specialitate profesională.

(3) Competențele profesionale de specialitate rămân valabile pentru tot parcursul profesional al psihologului, indiferent de nivelul / treapta de atestare, fără a mai fi necesară reluarea acestora la trecerea într-un nivel superior de specializare.

Art. 5(1) Prezentele norme conțin descrierea sintetică a competențelor profesionale, transversale și de specialitate care sunt conferite prin atestarea dreptului de liberă practică în fiecare specialitate psihologică, potrivit anexei care face parte integrantă din prezentele norme.

(2) Orice psiholog deține atât competențe profesionale transversale, cât și competențe profesionale de specialitate, potrivit specialităților profesionale, în raport cu treptele de atestare.

(3) În completarea prezentelor norme, comitetul director va realiza descrierea amănunțită și prezentarea detaliată a conținutului competențelor profesiei de psiholog, din perspectiva de sumă a cunoștințelor, abilităților și atitudinilor care contribuie la capacitatea unei persoane de a-și îndeplini eficient rolul.

Art. 6. Competențe profesionale transversale

(1) Nivel I - psiholog practicant. Psihologul practicant are următoarele competențe:

a) Utilizarea titlului și parafeii de psiholog, a atestatului de liberă practică ca practicant, a codului personal și a calității de membru al Colegiului Psihologilor din România;

b) Înființarea formelor de exercitare a profesiei, în condițiile supervizării profesionale, sau încheierea contractelor individuale de muncă având ca obiect prestarea serviciilor psihologice;

c) Participarea la formarea profesională specifică profesiei de psiholog în specialitatea menționată în atestatul de liberă practică obținut;

d) Achiziția și utilizarea metodelor și tehnicilor de evaluare și asistență psihologică în specialitatea menționată pe atestatul de liberă practică, în mod independent, în condițiile supervizării profesionale;

e) Eliberarea avizelor și rapoartelor psihologice, a concluziilor ședințelor de consiliere psihologică sau psihoterapie, intervenția psihologică, stabilirea psihodiagnosticului specific și înaintarea recomandărilor în specialitatea menționată pe atestatul de liberă practică, după caz, în mod independent, în condițiile supervizării profesionale;

f) Desfășurarea activităților prevăzute de art. 5 din Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare, în limita competențelor profesionale de specialitate și a specialităților profesionale atestate;

g) Exercitarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale;

h) Înțelegerea și utilizarea informată a rezultatelor cercetării pentru îmbunătățirea practicii profesionale; implicarea în activități de cercetare, participare la proiectarea cercetării, culegerea datelor, analiza rezultatelor sub coordonarea unui psiholog ce deține titlul de doctor în Psihologie, în domeniul de specializare în care se derulează cercetarea;

i) Participarea la proiecte de cercetare, participare la culegerea, procesarea și analiza datelor, în conformitate cu exigentele impuse de coordonatori;

- j) Cunoașterea și aplicarea normelor deontologice, reflecția etică în situații problematice;
 - k) Gestiune financiară și administrativă: gestionarea serviciilor prestate ținând seama de aspectele legale, financiare, de personal, portofoliu de clienți etc;
 - l) Dezvoltare profesională continuă: actualizarea constantă a cunoștințelor în domeniul de specialitate, în acord cu evoluția domeniului științific și menținerea relațiilor profesionale cu alți profesioniști și organisme profesionale și științifice relevante.
- (2) Nivel II - Psiholog specialist. Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant plus următoarele competențe:
- a) Înființarea formelor de exercitare a profesiei, în condițiile autonomiei profesionale;
 - b) Desfășurarea activităților de formare profesională aparținând specialității profesionale, în cadrul unor programe acreditate de Colegiul Psihologilor din România;
 - c) Supervizarea activității profesionale a psihologilor practicanți, cu condiția înscrierii în registrul supervizorilor;
 - d) Participarea, pe bază de mandat, în comisii de control profesional;
 - e) Participarea la proiecte și rețele de cercetare, participare la proiectarea cercetării, culegerea datelor, analiza rezultatelor în conformitate cu exigentele impuse de coordonatori.
 - f) Participarea, pe bază de mandat, în comisii de control profesional;
 - g) Organizarea de evenimente de diseminare a informației științifice și profesionale;
 - h) Exercițarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale și la nivel național, putând candida pentru îndeplinirea funcției de membru în Convenția națională, de membru și președinte în comitetul filialei teritoriale din care face parte și pentru funcția de membru în forurile de conducere naționale, în condițiile hotărârii Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România;
 - i) Participarea la dezvoltarea de noi produse și servicii, instrumente de evaluare psihologică și/sau programe de intervenție în domeniul de specializare deținut.
- (3) Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist plus următoarele competențe:
- a) Dezvoltarea de noi produse și servicii, conceperea de instrumente de evaluare psihologică și/sau programe de intervenție în domeniul de specializare deținut;
 - b) Inițierea și dezvoltarea de evenimente de diseminare a informației științifice și profesionale;
 - c) Participarea, pe bază de mandat, în comisii de lucru, comisii de control profesional sau foruri de reprezentare a profesiei de psiholog și a activităților sau serviciilor psihologice;
 - d) Exercițarea dreptului de vot în procedurile de alegeri ale forurilor de conducere, organizate la nivelul filialei teritoriale și la nivel național, putând candida pentru îndeplinirea funcției de membru în Convenția națională, de membru în comitetul filialei teritoriale din care face parte și pentru funcția de membru în forurile de conducere naționale, în condițiile hotărârii Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România;
 - e) Supervizare și mentorat pentru psihologii practicanți și specialiști.

Art. 7. Competențe profesionale de specialitate pentru Specialitatea psihologie clinică

(1) Nivel I - psiholog practicant. Psihologul practicant în specialitatea psihologie clinică are următoarele competențe specifice:

a) Evaluare psihologică clinică: evaluare psihologică cu referire la factorii psihologici implicați/relevanți pentru sănătate și boală, la copii și adulți, cu relevanță pentru individ, cuplu, familie, grup/organizație (spre exemplu - identificarea factorilor psihologici implicați în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, handicap/dizabilități, evaluarea psihologică clinică a copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES), contribuții la validarea unor metodologii și instrumente de evaluare psihologică clinică, acordarea de feedback oral persoanelor în urma evaluării psihologice, redactarea de rapoarte scrise de evaluare psihologică clinică.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare și testare psihologică, psihometrie, instrumente de evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică clinică și consiliere primară, pentru modificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală, în cazul copiilor și adulților, administrate individual, cuplu, familie sau grup [spre exemplu – autocunoaștere/optimizare/dezvoltare personală (psihologie pozitivă/coaching psihologic), promovarea sănătății și prevenirea patologiei, intervenții paliative, a adultului, familiei sau copilului; asistență psihologică clinică a copiilor cu CES, participarea la validarea metodelor asistență psihologică clinică, participare în implementarea de proiecte în consiliere psihologică / sănătate individuală și de grup.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, aplicarea principiilor și standardelor etice în consiliere și psihoterapie, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

(2) Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului debutant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică clinică: realizarea expertizelor psihologice judiciare și extrajudiciare pentru instanțele de fond, realizarea evaluărilor neuropsihologice clinice, identificarea factorilor psihologici implicați în sarcină sau adopție, plasament, adicții, mediul instituțional sau penitenciar, participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică;

b) Intervenție psihologică clinică și consiliere primară, inclusiv consiliere psihologică/tehnici psihoterapeutice de scurtă durată asociate unei școli de consiliere/psihoterapie tradițională, în cazurile legate de sarcină, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, mediul instituțional sau penitenciar, justiție, a adultului, familiei sau copilului, participarea la dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică clinică, participarea la dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică / sănătate individuală și de grup.

(3) Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică clinică: evaluare psihologică pentru părțile implicate în orice fel de proces judiciar, organizarea unor studii clinice controlate pentru stabilirea factorilor etiopatogenetici implicați în boală și nivelul de aderență la tratamentul medical, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore și al nivelului de discernământ, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică, orice altă activitate de evaluare psihologică clinică care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare;

b) Intervenție psihologică clinică și consiliere primară: asistență și intervenție psihologică pentru părțile implicate în orice fel de proces judiciar, elaborarea de metode și instrumente de lucru și intervenție, dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică clinică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică / sănătate individuală și de grup.

Art. 8 Competențe profesionale de specialitate pentru Specialitatea Psihoterapie

(1) Nivel I - psiholog practicant. Psihologul practicant în specialitatea psihoterapie are următoarele competențe profesionale de specialitate:

a) Evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva modelelor clinice generale: evaluare psihologică cu referire la factorii psihologici implicați/relevanți pentru sănătate și boală, la copii și adulți, cu relevanță pentru individ, cuplu sau familie, după caz,

acordarea de feedback oral persoanelor în urma evaluării psihologice, redactarea de rapoarte scrise de evaluare psihologică clinică.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică clinică, instrumente de evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică specifică unei abordări psihoterapeutice (psihoterapie) – intervenția psihologică prin care se modifică mecanismele psihologice implicate în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, autocunoaștere și dezvoltare personală, controlul factorilor psihologici implicați în sănătate și boală, prevenirea patologiei, participarea la validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie / asistență psihologică clinică, participare în implementarea de proiecte în consiliere psihologică / psihoterapie și sănătate individuală și de grup.

Cunoștințe: consiliere psihologică și psihoterapie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

c) Psihoterapie individuală, de cuplu și de grup, a copilului, familiei și adultului, cu aplicație generală, pentru promovarea și optimizarea sănătății și dezvoltării umane, în cadrul unei abordări psihoterapeutice.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, aplicarea principiilor și standardelor etice în consiliere și psihoterapie, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

(2) Nivel II - psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva modelelor clinice generale și a formei de psihoterapie practicate;

b) Psihoterapie: individuală, de cuplu și de grup, a copilului, familiei și adultului, inclusiv în genetică, sarcină, educație, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist), traumă, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, intervenții paliative, mediul instituțional sau penitenciar, justiție, promovarea și optimizarea sănătății, participarea la construcția și validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie / asistență psihologică clinică, participarea la dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică / psihoterapie și sănătate individuală și de grup.

(3) Nivel III - psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Psihoterapie: construcția și validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie / asistență psihologică clinică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică / psihoterapie și sănătate individuală și de grup.

Art. 9 Competențe profesionale de specialitate pentru Specialitatea consiliere psihologică

(1) Nivel I – psiholog practicant. Psihologul practicant în specialitatea consiliere psihologică are următoarele competențe de specialitate:

a) Evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva modelelor clinice generale și a formei de psihoterapie practicate: evaluare psihologică cu referire la factorii psihologici implicați/relevanți pentru sănătate și boală, la copii și adulți, cu relevanță pentru

individ, cuplu sau familie, după caz, acordarea de feedback oral persoanelor în urma evaluării psihologice, redactarea de rapoarte scrise de evaluare psihologică clinică.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică clinică, instrumente de evaluare psihologică clinică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică clinică, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievator, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare.

b) Intervenție psihologică clinică și consiliere psihologică, inclusiv consiliere psihologică asociată unei școli tradiționale și psihoterapiei scurte, pentru modificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală [spre exemplu – autocunoaștere, optimizare/dezvoltare personală (psihologie pozitivă/coaching psihologic), promovarea sănătății și prevenirea patologiei.

Cunoștințe: psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică și psihoterapie, evaluare psihologică clinică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, aplicarea principiilor și standardelor etice în consiliere și psihoterapie, ascultare activă, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

(2) Nivel II – psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluarea psihologică și conceptualizarea clinică a cazurilor din perspectiva modelelor clinice generale și a formei de consiliere practicate.

b) Intervenție psihologică clinică și consiliere psihologică, aplicații inclusiv în genetică (consiliere genetică), sarcină, educație, protecția socială și a copilului, tulburări din spectrul autist, traumă, adicții, asistență psihologică a victimei și agresorului, intervenții paliative, mediul instituțional sau penitenciar, justiție, a adultului, familiei sau copilului; asistență psihologică clinică a copiilor cu CES].

c) Intervenție psihologică clinică specifică unei abordări psihoterapeutice - intervenție psihologică prin care se urmărește modificarea mecanismelor psihologice implicate în sănătate, dezvoltare și tulburare/boală mintală, autocunoaștere și dezvoltare personală, controlul factorilor psihologici implicați în sănătate și boală, prevenirea patologiei.

Cunoștințe: consiliere psihologică și psihoterapie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea psihologică.

(3) Nivel III – psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Intervenție psihologică clinică specifică unei abordări psihoterapeutice, participarea la construcția, etalonarea și validarea metodelor și tehnicilor de psihoterapie / asistență psihologică clinică, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică și promovare a sănătății.

Art. 9 Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologia muncii și organizațională

(1) Nivel I – psiholog practicant Psihologul practicant în specialitatea psihologia muncii și organizațională are competențe de specialitate în ceea ce privește evaluarea psihologică și diagnoză la nivel de post, individual și de grup, după cum urmează:

a. evaluarea contextului muncii - realizeaza analiza psihologica a muncii si elaboreaza fise de post, in functie de caracteristicile contextului organizational,

- b. evaluarea indivizilor - realizeaza psihodiagnostic individual în vederea angajării, autorizării/menținerii în funcție sau la solicitarea instituțiilor abilitate, conform legislației în vigoare,
- c. evaluarea grupurilor – să realizeze evaluarea psihologică a grupurilor adică (i) diagnoza percepțiilor și construcțiilor mentale tipice pentru membrii unui grup și la (ii) diagnoza diferențelor intergrupale,
- d. evaluarea sistemelor - capacitatea psihologului de a evalua sisteme, procese, proceduri, politici (cum ar fi sistemul de selectie dintr-o organizatie),
- e. acordarea feedbackului - ofera feedback oral unei persoane/grup examinate in urma evaluarii psihologice,
- f. redactarea de rapoarte - redactarea unui raport scris referitor la evaluarea psihologică individuala / de grup.

(2) Nivel II – psiholog specialist

- a. Evaluare psihologică și diagnoză la nivel de post, individual și de grup: evaluarea complexa a contextului muncii - realizeaza analiza psihologica a muncii si elaboreaza fise de post, adaptate contextului organizational, precum si o diagnoza a caracteristicilor locului de munca (siguranta, sanatate, erori, incarcare); evaluarea complexa a indivizilor - realizeaza psihodiagnostic individual în vederea angajării, autorizării/menținerii în funcție sau la solicitarea instituțiilor abilitate, precum si legat de promovare sau dezvoltare profesionala, orientare vocationala; evaluarea grupurilor – să realizeze evaluarea psihologică a grupurilor adică (i) diagnoza percepțiilor și construcțiilor mentale tipice pentru membrii unui grup și la (ii) diagnoza diferențelor intergrupale; evaluarea sistemelor - capacitatea psihologului de a evalua sisteme, procese, proceduri, politici (cum ar fi sistemul de selectie dintr-o organizatie); dezvoltarea si testarea unui produs specific - să dezvolte si sa verifice validitatea unui instrument de evaluare psihologica; acordarea feedbackului- ofera feedback oral unei persoane/grup in urma evaluarii psihologice sau finalizarii unui proiect; redactarea de rapoarte - redactarea unui raport scris referitor la evaluarea psihologică individuala / de grup/de context, sau la produsul testat;
- b) Intervenție indirectă – consiliază, instruește și susține angajații, managerii, sau membrii sindicatului, în aspecte legate de încărcarea cu muncă, managementul stresului, activitati de HR;
- c) Lucrul pe proiect / produs: dezvoltarea si testarea unui produs specific - sa dezvolte si sa verifice validitatea si utilitatea unui produs de intervenție sau diagnoză organizațională, la nivel de post, individual sau de grup; implementarea si evaluarea unui produs specific - capacitatea psihologului de a implementa sisteme funcționale la nivel individual, grupal sau organizațional, cum ar fi sisteme de evaluare sau monitorizare a performantelor, precum si de a evalua utilitatea lor.

(3) Nivel III – psiholog principal

- a) Evaluare psihologică și diagnoză la nivel de post, individual și de grup: evaluarea complexa a contextului muncii - realizeaza analiza psihologica a muncii si elaboreaza fise de post, adaptate contextului organizational, precum si o diagnoza a caracteristicilor locului de munca (siguranta, sanatate, erori, incarcare); evaluarea complexa a indivizilor - realizeaza psihodiagnostic individual în vederea angajării, autorizării/menținerii în funcție sau la solicitarea instituțiilor abilitate, precum si legat de promovare sau dezvoltare profesionala, orientare vocatională; evaluarea grupurilor – să realizeze evaluarea psihologică a grupurilor adică (a) diagnoza percepțiilor și construcțiilor mentale tipice pentru membrii unui grup și la (b) diagnoza diferențelor intergrupale; evaluarea sistemelor - capacitatea psihologului de a evalua sisteme, procese, proceduri, politici (cum ar fi sistemul de selectie dintr-o organizatie); acordarea feedbackului- ofera feedback oral unei persoane/grup examinate in urma evaluarii psihologice sau la finalizarea unui proiect; redactarea de rapoarte - redactarea unui raport scris referitor la evaluarea psihologică individuala / de grup/ de context al muncii, precum si la produsul testat si/sau implementat;
- b) Intervenție psihologică organizațională: intervenție directă la nivel individual, de grup si contextual - capacitatea psihologului de a dezvolta persoanele sau grupurile cu care vine în

contact și de le ajuta să-și îmbunătățească performanța și viața la locul de muncă, precum și de a modifica variabilele de context; intervenție indirectă – consiliază, instruiște și susține angajații, managerii, sau membrii sindicatului, în aspecte legate de încărcarea cu muncă, managementul stresului, activități de HR;

c) Lucrul pe proiect / produs: dezvoltarea și testarea unui produs specific - să dezvolte și să verifice validitatea și utilitatea unui produs de intervenție sau diagnoză organizațională, la nivel de post, individual sau de grup; implementarea și evaluarea unui produs specific - capacitatea psihologului de a implementa sisteme funcționale la nivel individual, grupal sau organizațional, cum ar fi sisteme de evaluare sau monitorizare a performanțelor, precum și de a evalua utilitatea lor.

Art. 10. Competențe profesionale de specialitate pentru Specialitatea psihologia transporturilor

(1) Nivel I – psiholog practicant

a) Evaluare psihologică - demersul de cunoaștere (prin mijloace de investigare specifice) a configurației factorilor psihologici implicați în activitatea de conducere a vehiculelor și stabilirea profilului aptitudinal individual, în scopul identificării cazurilor care prezintă riscuri pentru propria persoană sau pentru ceilalți participanți la trafic. Implică utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică: observație/anamneza/interviu/teste, adecvate scopului pentru care se face evaluarea. Implică formularea unui diagnostic psihologic pe baza rezultatelor și formularea de avize/recomandări. Psihologul practicant apelează această competență în regim de supervizare, efectuând evaluări psihologice (fără drept de reexaminare) pentru: obținerea categoriilor de permis auto A, B și scolarizări funcții în siguranța circulației, feroviara, metrou, navigație.

Cunoștințe: legislația specifică în vigoare, principiile și procedurile de efectuare a evaluării psihologice în transporturi, criteriile științifice în alegerea și utilizarea instrumentelor de evaluare în transporturi, instrumentele/tehnicele (agreate de CPR) specifice evaluării în transporturi, ghidul de bune practici din domeniu.

Abilități: selectarea instrumentelor adecvate obiectivelor evaluării, configurarea fișei de evaluare psihologică, colectarea și analiza riguroasă a informațiilor, ținând seama de factorii de influență relevanți, coroborarea și interpretarea datelor test/nontest obținute în urma evaluării, formularea unui diagnostic psihologic și a eventualelor recomandări de intervenție specifică, feedback oral și/sau scris, procedee de realizare și evidentelor/arhivare.

b) Intervenție / consiliere specifică securității traficului - orientarea clientului spre un algoritm de intervenții orientate în sensul minimizării comportamentului periculos/disfuncțional în trafic. Include planificarea intervențiilor - elaborarea unui plan pertinent pentru atingerea obiectivelor propuse prin serviciul solicitat: autocunoaștere în vederea minimizării dificultăților în parcurgerea programului de formare, a determinării modalităților de compensare a eventualelor aspecte deficitare din profilul aptitudinal, elemente de conduită preventivă/defensivă, instruire privind percepția și asumarea riscului, a controlului comportamental perceput și controlului emoțional, intervenții orientate spre schimbarea intențiilor comportamentale. Include evaluarea serviciului propus - evaluarea serviciului în ceea ce privește utilitatea, satisfacția clientului, costurile, ținând seama de contextul intervenției solicitate. Psihologul practicant apelează această competență în regim de supervizare, realizând intervenții/consilieri specifice în cazurile situațiilor problema în parcurgerea programului de formare pentru obținerea categoriilor de permis A, B și scolarizări pentru funcții în siguranța circulației, feroviare, metrou.

Cunoștințe: noțiuni de bază în consiliere/principii și proceduri de realizare a consilierii, predictorii ai conducerii periculoase (personalitate, atitudini, norme subiective, stilul de viață), elemente de psihologia riscului, mecanismele de adaptare la situațiile stresante.

Abilități: aplica strategii adecvate pentru reglarea comportamentului deficitar în conducere, colaborează cu colegii și alți profesioniști în contextul intervenției.

(2) Nivel II – psiholog specialist

a) Evaluare psihologică - demersul de cunoaștere (prin mijloace de investigare specifice) a configurației factorilor psihologici implicați în activitatea de conducere a vehiculelor și stabilirea

profilului aptitudinal individual, în scopul identificării cazurilor care prezintă riscuri pentru propria persoană sau pentru ceilalți participanți la trafic. Include utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică: observație/anamneza/interviu/teste, adecvate scopului pentru care se face evaluarea.

Formularea unui diagnostic psihologic pe baza rezultatelor și formularea de avize/recomandări. Psihologul specialist apelează această competență în regim autonom, realizând evaluări psihologice pentru: obținerea/redobindirea tuturor categoriilor de permis auto; școlarizare sau periodic pentru toate funcțiile ce aparțin siguranței rutiere, inclusiv transporturile speciale (transport mărfuri periculoase, transport mărfuri agabaritice, transport valori), feroviare, metrou, navigație și reexaminări pentru toate cazurile cu aviz nefavorabil formulat de către un alt psiholog;

Cunoștințe: legislația specifică în vigoare, principiile și procedurile de efectuare a evaluării psihologice în transporturi, criteriile științifice a instrumentelor de evaluare utilizate în transporturi, instrumentele/tehnicile (agreate de CPR) specifice evaluării în transporturi, ghidul de bune practici din domeniu.

Abilități: selectarea instrumentelor adecvate obiectivelor evaluării, configurarea fișei de evaluare psihologică, colectarea și analiza riguroasă a informațiilor, ținând seama de factorii de influență relevanți, îmbunătățirea tehnicilor, metodelor și probelor utilizate (ex. grile de observație, ghid de anamneza/interviu), coroborarea și interpretarea datelor test/nontest obținute în urma evaluării, formularea diagnosticului psihologic și a eventualelor recomandări de intervenție, feedback oral și/sau scris, procedee de realizare a evidentelor/arhivare.

b) Intervenție/consiliere specifică securității traficului - orientarea clientului spre un algoritm de intervenții orientate în sensul minimizării comportamentului periculos în trafic. Include planificarea intervențiilor - elaborarea unui plan pertinent pentru atingerea obiectivelor propuse prin serviciul solicitat: autocunoaștere în vederea minimizării dificultăților în parcurgerea programului de formare, a determinării modalităților de compensare a eventualelor aspecte deficitare din profilul aptitudinal, elemente de conduită preventivă/defensivă, instruire privind percepția și asumarea riscului, a controlului comportamental perceput și controlului emoțional, intervenții orientate spre schimbarea intențiilor comportamentale. Implică evaluarea serviciului propus - evaluarea serviciului în ceea ce privește utilitatea, satisfacția clientului, costurile, ținând seama de contextul intervenției solicitate. Psihologul specialist apelează această competență în regim autonom, realizând intervenții/consilieri specifice în cazurile situațiilor problema pentru categoriile de evaluări efectuate. Inițiază și desfășurarea programelor de intervenție educațională pentru siguranța traficului și realizează ședințe de consiliere privind siguranța traficului.

Cunoștințe: noțiuni de bază în consiliere/principii și proceduri de realizare a consilierii, predictorii conducerii periculoase (personalitate, atitudini, norme subiective, stilul de viață), elemente de psihologia riscului, mecanismele de adaptare la situațiile stresante.

Abilități: desfășurarea intervențiilor cu impact pentru cultura de securitate în trafic, organizează/participă în echipa la intervenții cu impact pentru cultura de securitate în trafic, aplică strategii adecvate pentru reglarea comportamentului deficitar/disfuncțional în conducere, colaborează cu colegii și alți profesioniști în contextul intervenției.

(3) Nivel III – psiholog principal

a) Evaluare psihologică - demersul de cunoaștere (prin mijloace de investigare specifice) a configurației factorilor psihologici implicați în activitatea de conducere a vehiculelor și stabilirea profilului aptitudinal individual, în scopul identificării cazurilor care prezintă riscuri pentru propria persoană sau pentru ceilalți participanți la trafic. Implică utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică: observație/anamneza/interviu/teste, adecvate scopului pentru care se face evaluarea. Implică formularea unui diagnostic psihologic pe baza rezultatelor și formularea de avize/recomandări. Psihologul principal apelează această competență în regim autonom și realizează evaluări psihologice pentru: obținerea/redobindirea tuturor categoriilor de permis auto, școlarizare sau periodic pentru toate funcțiile ce aparțin siguranței circulației rutiere, inclusiv transporturile speciale (transport mărfuri periculoase, transport mărfuri agabaritice, transport

valori), feroviare, metrou, navigatie, reexaminari pentru toate cazurile cu aviz nefavorabil formulat de catre de catre un psiholog practicant, un psiholog specialist sau un alt psiholog principal, expertize psihologice pentru cazurile de inapt sau cele cu diverse restrictii.

Cunoștințe: legislația specifică în vigoare, principiile și procedurile de efectuare a evaluării psihologice în transporturi, criteriile științifice a instrumentelor de evaluare utilizate în transporturi, instrumentele/tehnicele (agreate de CPR) specifice evaluării în transporturi, ghidul de bune practici din domeniu.

Abilitati: selectarea instrumentelor adecvate obiectivelor evaluării, configurarea fișei de evaluare psihologica, colectarea și analiza riguroasă a informațiilor, ținând seama de diferiți factori de influență relevanți pentru situație, performarea și îmbunătățirea tehnicilor, metodelor și probelor utilizate (ex.etalonare, grile de observație, ghid de anamneza/interviu), coroborarea și interpretarea datelor test/nontest obținute în urma evaluării, formularea diagnosticului psihologic și a eventualelor recomandări de intervenție, feedback oral și/sau scris, procedee de realizare e evidentelor/arhivare

b) Intervenție/consiliere specifică securității traficului - orientarea clientului spre un algoritm de intervenții orientate în sensul minimizării comportamentului periculos în trafic. Implică planificarea intervențiilor - elaborarea unui plan pertinent pentru atingerea obiectivelor propuse prin serviciul solicitat: autocunoștere în vederea minimizării dificultăților în parcurgerea programului de formare, a determinării modalităților de compensare a eventualelor aspecte deficitare din profilul aptitudinal, elemente de conduită preventivă/defensivă, instruire privind percepția și asumarea riscului, a controlului comportamental perceput și controlului emoțional, intervenții orientate spre schimbarea intențiilor comportamentale. Implică evaluarea serviciului propus - evaluarea serviciului în ceea ce privește utilitatea, satisfacția, costurile, ținând seama de contextul intervenției solicitate. Psihologul principal apelează această competență în regim autonom, realizând intervenții/consiliere specifică în cazul situațiilor problema pentru categoriile de evaluări efectuate. Inițiază și desfășoară programe de intervenție educațională pentru siguranța traficului și realizează ședințe de consiliere privind siguranța traficului. Poate desfășura programe de reabilitare adaptate cazuisticii.

Cunoștințe: noțiuni de bază în consiliere/principii și proceduri de realizare a consilierii, predictorii conducerii periculoase (personalitate, atitudini, norme subiective, stilul de viață), elemente de psihologia riscului, mecanismele de adaptare la situațiile stresante,

Abilitati: organizează/participă în echipă la intervenții cu impact pentru cultura de securitate în trafic, aplică strategii adecvate pentru reglarea comportamentului deficitar în conducere, colaborează cu colegii și alți profesioniști în contextul intervenției.

Art. 11 Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie aplicată în servicii

(1) Nivel I – psiholog practicant

a) Evaluare psihologică și diagnoză organizațională, cum ar fi: evaluarea organizațiilor la nivel de atitudini și comportamente organizaționale, climat organizațional, evaluarea factorilor psihosociali din mediul extern organizației – proiectează și realizează sondaje de opinie, studii de piață și analize de impact, acordarea feedback-ului oral – oferă feedback oral conducerii organizației la finalizarea unui proiect, realizarea de rapoarte - redactează raport scris referitor la evaluarea psihologică la nivel organizațional, precum și la produsul testat și/sau implementat;

b) Intervenție indirectă la nivel organizațional – consiliază, instruește și susține angajații, managerii sau membrii sindicatului, în aspecte legate de politici organizaționale, schimbare organizațională; consiliere vocațională;

c) Lucrul pe proiect / produs: stabilirea scopurilor – formulează obiective și scopuri realiste, măsurabile și verificabile pentru activitățile prestate (propunere preliminară, ofertă), analiza cerințelor unui produs specific nivelului organizațional – definește produsul în termeni de obiective și rezultate (De exemplu, descrie cerințele la care trebuie să răspundă un sistem de monitorizare a factorilor de risc psihosocial la nivel de climat organizațional), designul și

testarea de produs la nivel organizațional – concepe și/sau adaptează metode pentru evaluarea și analiza percepțiilor angajaților, a atitudinilor și comportamentelor relaționate cu structura, cultura și managementul și le evaluează validitatea (de ex. dezvoltarea unui chestionar de evaluare a percepțiilor angajaților și verificarea validității sale).

Nivel II – psiholog specialist

a) Evaluare psihologică și diagnoză organizațională: evaluarea organizațiilor la nivel de atitudini și comportamente organizaționale, de climat și cultură organizațională, evaluarea factorilor psiho-sociali din mediul extern organizației – proiectează și realizează sondaje de opinie, studii de piață și analize de impact, acordarea feedback-ului oral – oferă feedback oral conducerii organizației la finalizarea unui proiect (De exemplu, realizează o prezentare (audio-vizuală) de grup cu privire la rezultatele unui sondaj de climat și cultură), realizarea de rapoarte - redactează raport scris referitor la evaluarea psihologică la nivel organizațional, precum și la produsul testat și/sau implementat (De exemplu, redactează un raport privind impactul psihologic al introducerii noilor sisteme informatice în companie);

b) Intervenție psihologică organizațională: planificarea și realizarea intervenției directe la nivel organizațional - ce sprijină schimbarea organizațională, intervenția indirectă la nivel organizațional – consiliază, instruește și susține angajații, managerii sau membrii sindicatului, în aspecte legate de politici organizaționale, schimbare organizațională; consiliere vocațională, coaching pentru dezvoltarea profesională;

c. Lucrul pe proiect / produs: stabilirea scopurilor – formulează obiective și scopuri realiste, măsurabile și verificabile pentru activitățile lor (propunere preliminară, ofertă), analiza cerințelor unui produs specific nivelului organizațional – definește produsul în termeni de obiective și rezultate (De exemplu, descrie cerințele la care trebuie să răspundă un sistem de monitorizare a climatului de muncă), designul și testarea de produs la nivel organizațional – concepe și/sau adaptează metode pentru evaluarea și analiza percepțiilor angajaților, a atitudinilor și comportamentelor relaționate cu structura, cultura și managementul și le evaluează validitatea (de ex. dezvoltarea unui chestionar de evaluare a percepțiilor și verificarea validității sale).

(3) Nivel III – psiholog principal

a) Evaluare psihologică și diagnoză organizațională: evaluarea organizațiilor la nivel de atitudini și comportamente organizaționale, climat și cultură organizațională, evaluarea factorilor psiho-sociali din mediul extern organizației – proiectează și realizează sondaje de opinie, studii de piață și analize de impact, planificarea și implementarea evaluării sistemelor la nivel organizațional (de exemplu, realizează un studiu privind eficiența proiectului de schimbare culturală); Deține capacitatea de a evalua sisteme, procese, proceduri, politici (cum ar fi sistemul de selecție dintr-o organizație), acordarea feedback-ului oral – oferă feedback oral conducerii organizației la finalizarea unui proiect (De exemplu, realizează o prezentare (audio-vizuală) de grup cu privire la rezultatele unui sondaj de climat și cultură), realizarea de rapoarte - redactează raport scris referitor la evaluarea psihologică la nivel organizațional, precum și la produsul testat și/sau implementat (De exemplu, redactează un raport privind impactul psihologic al introducerii noilor sisteme informatice în companie);

b) Intervenție psihologică organizațională: planificarea și realizarea intervenției directe la nivel organizațional – ce sprijină schimbarea organizațională, intervenția indirectă la nivel organizațional – consiliază, instruește și susține angajații, managerii sau membrii sindicatului, în aspecte legate de politici organizaționale, schimbare organizațională (de ex. comportament decizional); consiliere vocațională, coaching pentru dezvoltarea profesională, antreprenorială/business și personală;

c) Lucrul pe proiect / produs: stabilirea scopurilor – formulează obiective și scopuri realiste, măsurabile și verificabile pentru activitățile lor (propunere preliminară, ofertă), analiza cerințelor unui produs specific nivelului organizațional – definește produsul în termeni de obiective și rezultate (De exemplu, descrie cerințele la care trebuie să răspundă un sistem de monitorizare a climatului de muncă), designul și testarea de produs la nivel organizațional – concepe și/sau adaptează metode pentru evaluarea și analiza percepțiilor angajaților, a atitudinilor și

comportamentelor relaționate cu structura, cultura și managementul și le evaluează validitatea (de ex. dezvoltarea unui chestionar de evaluare a percepțiilor și verificarea validității sale), implementarea și evaluarea unui produs specific la nivel organizațional (de ex. implementează un sistem de auto-gestionare a echipelor).

Art. 12. Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională

(1) Nivel I – psiholog practicant. Psihologul Practicant în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională are următoarele competențe profesionale de specialitate:

a) Evaluare psihologică: evaluarea și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale, psiho-sociale și a personalității copiilor, adolescenților, adulților și vârstnicilor aflați într-un context educativ de învățare-dezvoltare, evaluarea și psihodiagnoza elevilor cu nevoi educaționale speciale, evaluarea profilului cognitiv, afectiv, psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor elevilor;

Cunoștințe: psihologie generală, psihologia vârstelor, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale, psihometrie, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievare manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică educațională: consiliere psiho-educațională și psihologică în vederea optimizării sau eficientizării învățării, consiliere psiho-educațională și psihologică în vederea promovării atitudinilor și conduitelor sanogene, consiliere psiho-educațională și psihologică pentru dezvoltarea personală, depășirea situațiilor de criză, conflict și risc.

Cunoștințe: psihologie generală, psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, abilitatea de ascultare activă, abilități de realizare a unui interviu developmental, manifestarea unei atitudini empaticе, lucrul în echipe multidisciplinare.

(2) Nivel II – psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale;

b) Intervenție psihologică educațională: consilierea vocațională vizând identificarea și stimularea abilităților, valorilor și intereselor profesionale, optimizarea deciziilor privind cariera și integrarea pe piața muncii, identificarea, consilierea și orientarea copiilor și tinerilor supradotați capabili de performanță înaltă către programe adecvate nevoilor lor specifice, în colaborare cu alți specialiști;

c) Consultanță de specialitate: consultanța oferită cadrelor didactice, părinților, personalului administrativ, liderilor comunitari.

Cunoștințe: psihologie educațională, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, evaluare educațională, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în consilierea educațională.

(3) Nivel III – psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: organizarea de studii/ activități/programe cu relevanță în reducerea/remiterea abandonului școlar, reintegrare în școală, creșterea nivelului de aderență la contextele educaționale, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională, orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare;

b) Intervenție psihologică educațională: elaborarea de metode și instrumente de lucru (intervenție) în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică educațională, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică educațională/ individual și de grup.

c) Consultanță de specialitate: consultanța oferită instituțiilor naționale cu profil educațional, celor specializate în orientarea carierei precum și companiilor interesate de programe cu caracter educațional.

Art. 13. Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihopedagogie specială

(1) Nivel I – psiholog practicant. Psihologul Practicant în specialitatea psihopedagogie specială are următoarele competențe profesionale de specialitate:

a) Evaluare psihologică: evaluarea și psihodiagnoza tipului și severității disfuncției persoanelor cu deficiențe/handicap, precum și a comportamentelor adaptative, evaluarea psihopedagogică și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale și psiho-sociale, precum și a personalității persoanelor cu dizabilități sau CES, evaluarea profilului cognitiv, afectiv, psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor persoanelor cu dizabilități;

Cunoștințe: psihologie generală, psihologia vârstelor, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale, psihometrie, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea testelor psihologice, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică, ascultare activă, abilități de intervievare manifestarea unei atitudini empatică, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psiho-educațională: consilierea psihologică, psihoeducațională și psihopedagogică în vederea optimizării procesului învățării, promovării atitudinilor și conduitelor prosociale, precum și a celor de viață sănătoasă, stimulării motivației vizând dezvoltarea personală, depășirii cu succes a situațiilor de criză, conflict și risc în cazul persoanelor cu dizabilități, intervenția psihologică și psihopedagogică în scopul optimizării autocunoașterii și dezvoltării personale, prevenției și remiterii dificultăților cognitive, afective și comportamentale de intensitate subclinică la persoanele cu dizabilități, furnizarea terapiilor specifice pentru persoanele cu dizabilități, intervenția logopedică (preventivă și curativă), în tulburările de limbaj și comunicare.

Cunoștințe: fundamentele psihopedagogiei speciale, psihologia dezvoltării în contextul dizabilității, psihologie educațională, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihopedagogică, logopedie, instrumente de evaluare psihologică și psihopedagogică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, utilizarea instrumentelor de evaluare psihologică și psihopedagogică, aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihopedagogică, abilitatea de ascultare activă, abilități de realizare a unui interviu developmental, manifestarea unei atitudini empatică, lucrul în echipe multidisciplinare.

(2) Nivel II – psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special, participarea la

dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special;

b) Intervenție psiho-educatională: identificarea, consilierea și orientarea copiilor și tinerilor supradotați capabili de performanță înaltă către programe adecvate nevoilor lor specifice, în colaborare cu alți specialiști, asistența, consilierea și intervenția psihoeducatională și psihopedagogică în beneficiul persoanelor cu dizabilități la domiciliu, în instituții, organizații și comunitate;

c) Consultanță de specialitate: consultanța de specialitate oferită familiei, cadrelor didactice, altor specialiști, personalului administrativ, liderilor comunitari cu referire la problemele specifice persoanelor cu dizabilități.

Cunoștințe: profile atipice de dezvoltare, psihologie clinică, psihopatologie și psihiatrie, metode și tehnici de evaluare a elevilor cu cerințe educaționale speciale, tehnici speciale de terapielimbalajului, consiliere școlară, instrumente de evaluare psihologică, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana asistată, ascultare activă, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști, capacitatea de a lua decizii informate în procesul de evaluare psihopedagogică, utilizarea tehnicilor de consiliere școlară și vocațională, aplicarea unei paradigme științifice în intervențiile psihopedagogice și consilierea persoanelor cu dizabilități și a familiilor acestora.

(3) Nivel III – psiholog principal Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: organizarea de studii/ activități/programe cu relevanță în reducerea/remiterea abandonului școlar, reintegrare în școală, creșterea nivelului de aderență la contextele educaționale, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională, orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare – toate cu referire la persoanele cu CES

b) Intervenție psiho-educatională: elaborarea de metode și instrumente de lucru (intervenție) pentru persoanele cu CES, în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, dezvoltarea și validarea metodelor de asistență psihologică educațională, dezvoltarea și implementarea de proiecte în consiliere psihologică educațională/ individual și de grup – pentru persoanele cu CES;

c) Consultanță de specialitate: consultanța de specialitate oferită familiei, cadrelor didactice, altor specialiști, personalului administrativ, liderilor comunitari cu referire la problemele specifice persoanelor cu dizabilități.

Art. 14. Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale

(1) Nivel I – psiholog practicant. Psihologul Practicant în specialitatea psihologie aplicată în domeniul securității naționale are următoarele competențe profesionale de specialitate:

a) Evaluare psihologică: Evaluarea psihologică în vederea selecției pentru angajare/ admitere în instituțiile de învățământ din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; Evaluarea psihologică în vederea supravegherii sănătății personalului din instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; Evaluarea psihologică pentru deținerea și utilizarea armelor și munițiilor supuse autorizării; Evaluarea psihologică pentru desfășurarea operațiunilor cu materiale și substanțe explozive; Evaluarea psihologică a persoanelor arestate preventiv, a celor care execută o pedeapsă privativă de libertate, precum și a altor categorii de persoane aflate în competența instituțiilor din domeniul apărării, ordinii și siguranței naționale, conform reglementărilor legislative în vigoare; Evaluarea contextului muncii în instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale în funcție de caracteristicile mediului

organizațional; Diagnoza climatului organizațional în scopul optimizării funcționării instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de evaluare a grupurilor, organizației, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, etc; utilizarea de metode și tehnici de evaluare a grupurilor, organizației, diagnoza climatului organizațional; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică de specialitate: Asistența psihologică a personalului instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale, prin programe și măsuri specifice, menite să asigure condițiile privind adaptarea la mediul de muncă specific, creșterea performanțelor profesionale, identificarea timpurie a semnelor / simptomelor tulburărilor psihice și remisiunea stărilor disfuncționale, precum și menținerea sănătății psihice a asistaților; Asistența psihologică a persoanelor arestate preventiv, a celor care execută o pedeapsă privativă de libertate, precum și a altor categorii de persoane aflate în competența instituțiilor din domeniul apărării, ordinii și siguranței naționale, conform reglementărilor în vigoare; Consiliere psihologică în specialitate; Activități specifice psihologiei operaționale în vederea asigurării psihologice a operațiilor militare, misiunilor, intervențiilor și acțiunilor operative.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, psihoterapie, psihopatologie și psihiatrie, consiliere psihologică, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție privind adaptarea la solicitările muncii, tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres; utilizarea de metode și tehnici privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; oferirea de feedback clar și relevant.

(2) Nivel II – psiholog specialist Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: Evaluarea psihologică în vederea promovării în carieră a personalului din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; Analiza psihologică a activității profesionale în cadrul instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; Diagnoza culturii organizaționale în instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional-managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de analiză psihologică a activității profesionale, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, stilului de conducere, etc; selectarea și aplicarea de tehnici și metode de diagnoză a climatului organizațional și a culturii organizaționale; utilizarea de tehnici și metode de analiză psihologică a activității profesionale; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant; lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică de specialitate: Intervenție organizațională în scopul optimizării funcționării instituțiilor din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale; intervenție psihologică în incidente critice.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie clinică, psihologie militară, consiliere psihologică în specialitate, consiliere psihologică, psihoterapie, psihopatologie și psihiatrie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, prim ajutor psihologic, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție pentru adaptarea la solicitările postului, a tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres; utilizarea metodelor și tehnicilor privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; utilizarea tehnicilor de intervenție la nivel de organizație; utilizarea tehnicilor de intervenție în situațiile producerii unor evenimente cu potențial traumatic, managementul stresului în incidente critice; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

(3) Nivel III – psiholog principal Psihologul specialist are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe:

a) Evaluare psihologică: Evaluarea psihologică tip expertiză în specialitate.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional-managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihologia sănătății, psihopatologie și psihiatrie, evaluare psihologică, instrumente, tehnici și metode de evaluare psihologică, metode de analiză psihologică a muncii, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; abilități de intervievator; manifestarea unei atitudini empatică; utilizarea instrumentelor, tehnicilor și metodelor de evaluare individuală a personalității, aptitudinilor, competenței sau motivației, stilului de conducere, tip expertiză în specialitate; selectarea și aplicarea de tehnici și metode de diagnoză organizațională; utilizarea de tehnici și metode de analiză psihologică a activității profesionale; aplicarea principiilor și standardelor etice în evaluarea psihologică; oferirea de feedback clar și relevant; lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

b) Intervenție psihologică de specialitate: Negociere în situații de criză.

Cunoștințe: psihologia muncii și organizațională, psihologie organizațional - managerială, psihologie clinică, psihologie militară, psihoterapie, consiliere psihologică, psihopatologie și psihiatrie, psihologia dezvoltării, psihologia sănătății, managementul stresului în incidente critice, negocierea în situații de criză, etica profesiei de psiholog.

Abilități: stabilirea comunicării cu persoana evaluată, ascultare activă; elaborarea și desfășurarea de programe de profilaxie psihologică; utilizarea tehnicilor și metodelor specifice activității de asistență psihologică, utilizarea tehnicilor de intervenție specifice adaptării la solicitările postului, a tehnicilor de reducere a stresului ocupațional, tehnicilor de bază privind adaptarea la stres, tehnicilor de negociere în situații de criză; utilizarea metodelor și tehnicilor privind pregătirea psihică specifică pe tipuri de misiuni; utilizarea tehnicilor de psihoterapie și consiliere psihologică; utilizarea tehnicilor de intervenție la nivel de organizație; utilizarea tehnicilor de intervenție în situațiile producerii unor evenimente cu potențial traumatic, managementul stresului în incidente critice; oferirea de feedback clar și relevant, lucrul în echipe multidisciplinare, alături de alți specialiști.

Art. 15. Competențe profesionale de specialitate pentru specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf

(1) Nivel I – psiholog practicant. Psihologul Practicant în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf are următoarele competențe profesionale de specialitate:

a) Evaluare psihologică și psihofiziologică: evaluarea sincerității unor persoane bănuite de implicarea în activități infracționale sau în orice alte activități antisociale; verificarea sincerității depoziției persoanelor implicate în procesul judiciar sau în orice alte litigii comerciale, civile, care implică intervenția justiției, mediere sau orice altă formă de înțelegere legală; verificarea

sincerității unor persoane implicate în anchetele interne ale instituțiilor de apărare, ordine publică sau siguranță națională sau în alte anchete administrative ale oricăror instituții sau societăți cu caracter public sau privat; evaluarea sincerității persoanelor în cadrul selecției de personal organizată în instituțiile de apărare națională, ordine publică sau siguranță națională sau în interiorul oricăror alte instituții publice sau private.

Cunoștințe: legislație, proceduri, baterii de chestionare utilizate pentru examinari punctuale sau de screening, identificarea vulnerabilitatilor la selecția de personal.

Abilități: relaționare cu beneficiarul, construirea adecvată a întrebărilor specifice examinării poligraf, abordare neutră și obiectivă a subiectului, analiza și interpretarea diagramelor, derularea interviului posttest, utilizarea adecvată a datelor obținute în interviul posttest, consilierea beneficiarului, elaborarea documentelor rezultate în urma examinării poligraf, utilizarea bateriilor de chestionare generale pentru identificarea vulnerabilitatilor la selecția de personal.

(2) Nivel II – psiholog specialist. Psihologul specialist în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf are toate competențe psihologului practicant, la care se adaugă evaluarea psihologică și psihofiziologică: verificarea loialității și /sau a integrității persoanelor față de obiectivele organizației de apărare națională, ordine publică sau siguranță națională sau față de orice alte tipuri de instituții, societăți cu caracter public sau privat în care își desfășoară activitatea persoanele examinate și realizarea unei noi examinari în condițiile în care se dispune o reexaminare sau un raport de expertiză pentru o instanță de fond.

Cunoștințe: identificarea vulnerabilitatilor cadrul examenilor de integritate, modul de derulare a unei examinari de integritate, modul de derulare a unei noi examinari poligraf în cazul unei reexaminari, cunoștințe de drept necesare întocmirii unei expertize.

Abilități: Pregătirea și desfășurarea unor noi examinări în condițiile unei reexaminări, construirea bateriilor de chestionare pentru identificarea vulnerabilităților în examenile de integritate, întocmirea unui raport de expertiză.

(3) Nivel III – psiholog principal Psihologul principal în specialitatea psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf are toate competențe psihologului specialist, la care se adaugă evaluarea psihologică și psihofiziologică: Realizarea unei noi expertize sau a expertizei pentru instanțele de fond , apel și recurs, analiza și evaluarea activității poligraf, evaluarea traumei persoanelor implicate în procesul judiciar (victime, aparținători) sau în orice alte forme de activitate în care există indicii semnificative ale existenței unui proces traumatic și evaluarea traumei prin intermediul tehnicii poligraf însoțește evaluarea clinică.

Cunostinte: continutul noii expertize, structura activităților de analiză și evaluare a unei examinări poligraf, psihotraumatologia și fiziologia traumei, elaborarea bateriilor de teste în cadrul examinarii persoanelor despre care se presupune ca au suferit un proces traumatic.

Abilități: de pregătire și desfășurarea a unei noi expertize, de interpretare a activității poligraf, de pregătire și derulare a unei examinări de evaluare a traumei prin intermediul tehnicii poligraf, stabilirea itemilor specifici.

Anexa nr. 2

la Hotărârea Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România nr. ____ din data de ____

Normele privind educația și formarea profesională a psihologilor competențele profesionale a psihologilor cu drept de liberă practică.

Partea I-a - Dispoziții generale

Art. 1 (1) Educația și formarea profesională a psihologilor are două componente: 1. formarea inițială și 2. formarea continuă.

(2) Formarea inițială a psihologilor, obligatorie pentru atestarea dreptului de liberă practică în psihologie în condiții de autonomie profesională, constă în absolvirea ciclurilor 1 și 2 de studii universitare (licență și master) prevăzute de sistemul Bologna, în domeniul psihologiei, respectiv al specialității pentru care se solicită atestarea profesională, sau a unui program de licență de lungă durată (4-5 ani) echivalent, în condițiile legii, în acord cu descrierea profesiei de psiholog în Cadrul European al Calificărilor, Clasificarea Ocupațiilor din România și Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior. Prin excepție, formarea inițială a psihologilor din specialitatea psihoterapie, precum și a altor specialiști care pot accesa competența generală în psihoterapie, include și un program specific de formare profesională de lungă durată în domeniul psihoterapiei, derulat prin intermediul unei asociații profesionale de psihoterapie cu statut de furnizor de formare profesională avizat de către CPR sau prin colaborarea unei asociații profesionale cu statut de furnizor de formare profesională avizat de către CPR cu o universitate.

(3) Formarea continuă este ulterioară formării inițiale și se orientează spre dezvoltarea de competențe care pot defini un traseu de specializare profesională sau asigură psihologilor dezvoltarea competențelor profesionale deja dobândite. Acumularea de credite din formarea continuă reprezintă o condiție a menținerii atestatului de liberă practică și de schimbare a treptei de atestare.

Art. 2(1) Formarea profesională a psihologilor este realizată prin intermediul programelor de formare, care pot fi derulate de mai multe categorii de entități cu statut de furnizor de formare, în funcție de tipul programului. Cu excepția programelor de studii universitare acreditate ARACIS, programele de formare profesională pentru psihologi se organizează numai sub egida CPR și cu avizul comitetului director al CPR.

(2) Programele de formare profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică pot fi:

a) Programe universitare de licență în psihologie acreditate ARACIS.

- b) Programe universitare de masterat în psihologie acreditate ARACIS.
- c) Programe de formare profesională de lungă durată în domeniul psihoterapiei, cu o durată de minim 4 ani (500 ore formare profesională, 250 ore dezvoltare personală / experiență terapeutică personală, 150 ore supervizare) dezvoltate din perspectiva standardelor Asociației Europene de Psihoterapie (la care se pot adăuga standardele altor asociații internaționale de psihoterapie), organizate de asociații profesionale sau asociații profesionale în colaborare cu universități.
- d) Programe de formare profesională de lungă durată în domeniul consilierii psihologice, cu o durată de minim 2 ani (250 ore formare profesională, 150 ore dezvoltare personală / experiență terapeutică personală, 50 ore supervizare), organizate în aceleași condiții ca și programele de formare în psihoterapie.
- e) Programe de formare profesională de lungă durată în domeniul psihologie judiciară – evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, cu durata de 400 de ore de formare profesională, dintre care 1/3 activități practice.
- f) Programe de formare profesională continuă cu caracter repetitiv (în aceeași structură), de durată variabilă, organizate de furnizori de formare.
- g) Programe de formare profesională continuă cu caracter unic: conferințe, workshop-uri, simpozioane, scoli de vară, cursuri online și alte evenimente științifice organizate de diferite entități de formare. Acestea sunt asimilate formării continue, cu condiția îndeplinirii standardelor de calitate prevăzute în prezentul document. Programele de durată foarte redusă - spre exemplu workshop-uri de 2-4 ore, pot fi derulate și de psihologi sau cabinete în nume individual, filialele teritoriale ale colegiului sau alte entități.
- h) Alte categorii de programe de formare continuă, cu condiția avizării de către CPR: programe de doctorat în psihologie, programe postuniversitare în psihologie, programe universitare în psihiatrie, stagii practice / clinice supervizate, programe de supervizare profesională etc.
- i) Programele de educație și formare profesională în psihologie parcurse în afara României vor fi recunoscute de CPR, cu condiția echivalării diplomei de studii de către CNRED.

Art. 3(1) Activitatea de formare profesională continuă este obligatorie.

(2) Psihologii cu drept de liberă practică au obligația de a obține un număr de minim 10 credite de formare profesională pentru fiecare an de practică în profesie.

(3) Acumularea unui număr inferior de credite suspendă dreptul psihologului de a obține o treaptă de specializare superioară, până la obținerea a cel puțin 10 credite profesionale pentru fiecare an de practică în profesie.

Art. 4 Formarea profesională a psihologilor are următoarele obiective:

- a) dezvoltarea competențelor profesionale (transversale și de specialitate);
- b) cunoașterea și respectarea de către psihologi a standardelor de calitate în serviciile psihologice;
- c) actualizarea cunoștințelor și perfecționarea pregătirii profesionale în profesia de psiholog, prin însușirea unor cunoștințe avansate, metode și procedee moderne, în scopul creșterii calității serviciilor psihologice;
- d) accesul la alte specializări profesionale, respectiv obținerea de noi competențe profesionale, după caz;
- e) creșterea posibilităților de mobilitate pe piața muncii internațională pentru psihologii români.

Art. 5(1) Programele de studii universitare de licență și master în psihologie sunt organizate de către universități, cu acreditarea ARACIS.

(2) Celelalte programe de formare profesională în psihologie pot fi organizate de către persoane juridice de drept public sau privat, de către filialele locale ale colegiului, persoane fizice sau alte

entități avizate de către Comitetul director în condițiile prezentelor norme, denumite în continuare furnizori de formare profesională.

Articolul 6(1) Formarea profesională a psihologilor se organizează în mod distinct și specializat, potrivit specialităților profesionale reglementate.

(2) În cadrul formării profesionale a psihologilor funcționează un sistem de credite specific profesiei de psiholog, iar pe baza cumulării acestora se poate atesta dobândirea de competențe profesionale noi.

(3) Sistemul de credite specific profesiei de psiholog se revizuieste periodic prin hotărâre a Comitetului director.

Art. 7 CPR, prin intermediul comitetului director, are următoarele responsabilități și atribuții în domeniul educației și formării profesionale a psihologilor:

- a) coordonează la nivel național activitatea de formare profesională a psihologilor;
- b) avizează și creditează programele de formare profesională pentru psihologi;
- c) avizează înregistrarea furnizorilor de formare profesională;
- d) elaborează sistemul de credite specific profesiei de psiholog;
- e) elaborează standarde de calitate în domeniul formării profesionale a psihologilor;
- f) formulează răspunsurile la contestațiile privind avizarea programelor de formare;
- g) asigură înregistrarea programelor de formare în registrul furnizorilor de formare profesională;
- h) asigură publicitatea programelor de formare profesională, prin publicarea acestora pe website-ul propriu.
- i) colaborează cu ministerele relevante și alte instituții publice, în vederea reglementării condițiilor de educație, formare profesională și practică pentru psihologi;

Art. 8(1) Furnizorii de formare profesională menționați la art. 6 (2) au următoarele responsabilități:

- a) Să respecte standardele de calitate a programelor de formare profesională definite prin prezentele norme,
- b) Să culegă feedback despre program de la cursanți, cel puțin la finalul programului,
- c) Să elibereze documentele de absolvire în termen de 30 zile de la finalul activităților programului,
- d) Să depună la secretariatul CPR în termen de 30 de zile de la data începerii cursului de formare profesională lista cursanților înmatriculați la cursul de formare profesională, incluzând datele de contact ale acestora,
- e) Să țină evidența prezenței participanților la activitățile aferente programului de formare,
- f) Să parcurgă toată programa de curs pe baza căreia a fost avizat programul de formare,

(2) Furnizorii de formare profesională care organizează programe de formare profesională finalizate cu diplome sau certificate de absolvire încheie în mod obligatoriu contracte de formare profesională cu participanții la aceste programe, cu excepția instituțiilor publice care organizează programe de formare pentru angajații proprii.

Art. 9 În condițiile Codului muncii și ale Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G. nr. 788/2005, denumite în continuare norme metodologice, angajatorii au obligația de a sprijini financiar și administrativ procesul de formare profesională continuă a psihologilor.

Partea a II-a – Avizarea programelor de formare profesională

Art. 10 Avizarea profesională reprezintă condiția pentru realizarea programelor de formare profesională. Avizarea se realizează de către Comitetul director, pe baza propunerilor comisiei de evaluare a programului.

Art. 11(1) Avizarea profesională a programelor și furnizorilor de formare profesională se realizează pe baza standardelor de calitate prevăzute în prezentele norme.

(2) Avizul profesional se acordă distinct pentru fiecare program de formare profesională sau pentru o singură specialitate profesională.

(3) Avizarea profesională se certifică printr-un document ale cărui formă, conținut și regim de eliberare se stabilesc prin dispoziție a președintelui Comitetului director.

Art. 12 Cu excepția programelor cu caracter unic, toate programele de formare profesională vor fi evaluate inițial, în vederea avizării și periodic o dată la 5 ani, în vederea reavizării. Avizarea programelor de formare continuă cu caracter unic are de asemenea caracter unic. Toate programele de formare profesională avizate în urma evaluării vor fi postate pe site-ul CPR.

Art. 13 Evaluarea programelor de formare (inițială în vederea avizării și periodică la 5 ani) va fi realizată pentru fiecare specialitate de către o comisie formată din 3 membri, desemnată de către comitetul director la propunerea comisiilor de specialitate / **alternativă (de discutat și decis în ședință)**/ de către comisia de metodologie a comitetului director, din perspectiva standardelor de calitate definite prin prezenta.

Art. 14(1) Dosarul prin care se solicită avizarea programului va fi transmis comisiei de către secretariatul comitetului director.

(2) Comisia are la dispoziție un termen de 45 zile zile pentru evaluarea programului și propunerea unei rezoluții. Rezoluția comisiei va fi înaintată pentru aprobare către comitetul director și va fi supusă votului în prima ședință a acestuia.

(3) Rezoluția adoptată de comitetul director va fi comunicată solicitantului în termen de 15 zile de la adoptare.

Art. 15(1) În termen de 30 zile de la comunicare, solicitantul poate depune la secretariatul Comitetului director o contestație referitoare la rezultatul avizării.

(2) Contestația este analizată în cadrul Comitetului director în următoarea ședință de la data înregistrării contestației.

(3) Hotărârea Comitetului director este definitivă și va fi comunicată contestatarului în termen de 15 zile de la data ședinței.

Art. 16(1) Evaluarea comisiei asupra propunerii de program va urmări îndeplinirea standardelor de calitate ale programelor de formare profesională în psihologie și va fi realizată cu ajutorul unei fișe de evaluare, pe baza dosarului depus de candidat și a fișei programului cuprinsă în dosar. Pe baza prezentelor standarde de calitate, comitetul director adoptă modelul fișelor: fișa programului și fișa de evaluare a programului.

(2) În funcție de gradul de îndeplinire a standardelor de calitate constatat, programul de formare poate primi următoarele calificative în urma evaluării: Îndeplinit – se acordă avizarea pentru o perioadă de 5 ani, Parțial îndeplinit – se acordă drept de funcționare și se reevaluează după 1 an sau Neîndeplinit – nu se acordă avizarea.

Art. 17(1) Avizarea profesională obținută pentru un program de formare profesională poate fi pierdută dacă:

a) Programul nu mai îndeplinește condițiile minime de avizare prevăzute în prezentele standarde,

b) Furnizorul de formare nu depune la secretariatul CPR în termenele prevăzute toate documentele cuprinse în prezenta,

c) Furnizorul nu respectă standardele de calitate definite prin prezenta,

d) Furnizorul de formare solicită acest lucru.

(2) Avizul profesional poate fi retras de către Comitetul director în mod direct sau la propunerea comisiilor, atunci când se constată una dintre condițiile menționate deasupra. Constatarea este realizată de către comisia de metodologie, la solicitarea oricărui membru al comitetului director, dacă există sesizări din partea participanților la programe.

(3) Furnizorul de formare profesională căruia i s-a retras avizul profesional poate să solicite un nou aviz numai după minim 6 luni de la data comunicării retragerii.

Art. 18(1) Pentru activitatea de înregistrare și avizare profesională, furnizorii de formare profesională plătesc Colegiului taxe de avizare.

(2) Nivelul taxelor de avizare este stabilit prin hotărâre a Consiliului Colegiului.

(3) Sunt exceptați de la plata taxelor:

a) furnizorii de formare profesională care nu percep taxe pentru programele de formare profesională sau care elaborează programe de formare profesională gratuite, ca și atribuție de serviciu

b) facultățile care derulează programe de studiu în psihologie.

Art. 19(1) Comitetul director întocmește Registrul furnizorilor de formare profesională pentru psihologii cu drept de liberă practică, care cuprinde toți furnizorii de formare profesională avizați în condițiile prezentelor norme, precum și programele de formare profesională avizate.

(2) Registrul furnizorilor de formare profesională are trei părți:

a) partea I, cuprinde furnizorii de educație și formare profesională universitară inițială, respectiv universitățile care derulează programe de studii în psihologie, precum și programele de licență și master în psihologie acreditate ARACIS;

b) partea a II-a, cuprinde furnizorii și programele de formare profesională de lungă durată în psihoterapie și consiliere psihologică, asimilate formării inițiale în specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică;

c) partea a III-a, cuprinde furnizorii de formare profesională continuă și programele de formare continuă.

Art. 20(1) Conținutul dosarului pentru avizarea programelor de formare profesională de lungă durată în domeniul psihoterapiei:

a) Cerere,

b) Fișa programului,

c) CV profesori și formatori,

d) Copii după atestatele formatorilor,

e) Model certificat absolvire,

f) Copie document plată taxă de avizare.

g) Dovada recunoașterii metodei / formei / tipului de psihoterapie în practica internațională și/sau dovezi ale validării științifice a metodei / formei / tipului de psihoterapie (dacă este o metodă / formă nouă, nerecunoscută la nivel internațional și neavizată încă de către CPR).

h) Raportarea programului la standardele internaționale de formare în psihoterapie (EAP și alte asociații relevante),

i) Modelul contractului de formare profesională încheiat cu participanții.

(2) Conținutul dosarului pentru avizarea programelor de formare profesională continuă:

a) Cerere,

b) Fișa programului,

c) CV-ul formatorului / formatorilor (nu se depun pentru conferințe),

d) copie după atestatul formatorului / formatorilor (nu se depun pentru conferințe),

e) Model certificat absolvire,

f) Copie document plată taxă avizare,

g) Modelul contractului de formare profesională încheiat cu participanții.

(3) Conținutul dosarului pentru avizarea programelor universitare de masterat în psihologie:

- a) Cerere,
- b) Planul de învățământ al programului,
- c) Copie HG de acreditare din partea ARACIS,
- d) Lista profesorilor (în care va fi menționat coordonatorul și vor fi identificați cei cu statut de formator),
- e) CV coordonator program,
- f) Copii după atestatele formatorilor,
- g) Copie document plată taxă de avizare.

(4) Conținutul dosarului pentru avizarea conferințelor și workshop-urilor:

- a) Cerere,
- b) Programul conferinței / workshop-ului (după caz),
- c) Comitetul științific și de organizare a conferinței (după caz),
- d) Rezumate workshop-uri (după caz),
- e) CV susținători workshop-uri (după caz),
- f) Copii după atestatele de liberă practică ale susținătorilor de workshop-uri (dacă este cazul),
- g) Copie document plată avizare.

Art. 21 Programele de formare profesională de foarte scurtă durată cu caracter unic (maxim 4 ore) nu se supun condițiilor generale de avizare definite prin prezenta. Avizarea acestora se va realiza printr-o procedură simplă, în baza unei cereri adresate secretariatului filialei. Alături de cerere, solicitantul va prezenta o descriere a programului / workshop-ului, CV-ul susținătorului, copie după atestatul susținătorului (dacă este cazul) și alte informații pe care le consideră utile. Cererea va fi analizată în cadrul comisiei de metodologie.

Art. 22(1) Colegiul are responsabilitatea de a publica pe pagina web programele de formare avizate, ca parte a Registrului furnizorilor de formare profesională.

(2) Pentru programele de formare profesională asimilate formării inițiale (programe de licență, programe de master și programe de formare de lungă durată în psihoterapie), pe pagina web vor fi postate statistici privind rata de promovabilitate a programului, respectiv procentul de absolvenți care au obținut atestatul (acces în profesie și schimbări de treaptă) din totalul absolvenților care au solicitat atestatul.

(3) Colegiul va pune la dispoziția participanților la programele de formare profesională o modalitate digitală de furnizare de feedback cu privire la programe.

Art. 23(1) Creditarea programelor de formare profesională continuă se realizează în cadrul evaluării programelor în vederea avizării.

(2) Creditarea se realizează de către Comitetul director, pe baza propunerii comisiei.

(3) Se acordă 1 credit / ora de formare profesională.

Art. 24 Comitetul director, prin președinte, poate aproba convenții sau acorduri de recunoaștere și echivalare a creditelor obținute în cadrul formării profesionale specifice altor profesii.

Art. 25(1) Pe lângă activitățile formale structurate sub forma programelor de formare profesională continuă mai pot fi creditate și alte activități profesionale cu relevanță în formarea profesională a psihologilor, după cum urmează:

- a) printr-o modalitate formală, prin susținerea unui program organizat de către un furnizor de formare profesională, în domenii științifice interdisciplinare sau relevante pentru psihologie;
- b) printr-o modalitate formală, prin publicarea unei lucrări cu caracter științific și/sau profesional;
- c) printr-o modalitate nonformală, prin desfășurarea unor activități specifice de practică pentru studenți, la sediul profesional sau la locul de muncă;

- d) printr-o modalitate nonformală, prin reprezentarea organizației profesionale, prin întâlniri reprezentative în mediul profesional sau în cadrul organizațiilor profesionale internaționale;
 - e) printr-o modalitate nonformală prin organizarea și/sau participarea la activități de cercetare cu caracter aplicativ în psihologie, finanțate la nivel național sau internațional,
 - f) printr-o modalitate nonformală, prin participarea la activități și proiecte specifice ale CPR,
 - g) participarea la evenimente științifice internaționale derulate în afara României;
 - h) participarea la programe de formare profesională derulate în afara țării.
- (2) Creditarea acestor activități se face la solicitarea psihologului, în cadrul comisiilor de specialitate sau ca urmare a unei decizii a CPR.

Partea III-a – Standarde de calitate ale programelor de formare profesională

Art. 26(1) Scopul unui program de formare profesională trebuie să fie clar definit și să vizeze formarea unor competențe relevante pentru practica profesională în specialitatea în care se solicită avizarea.

(2) Competențele profesionale specifice formate prin program trebuie să fie definite în termeni de cunoștințe, abilități și rezultate ale învățării.

Art. 27(1) Procesul de predare - învățare trebuie să fie adecvat tematicilor abordate, clar structurat și organizat astfel încât să permită cursanților să atingă rezultatele învățării declarate ale programului.

(2) Metodele de predare pot cuprinde, în proporție variabilă: activități de predare directă (curs, seminar, prezentări, exerciții, activități aplicative), studiu individual, activități de tutorat, proiecte, studii de caz, activități practice, supervizare etc.

Art. 28(1) Planul de învățământ / programa de formare profesională trebuie să conțină informații detaliate și clare privind conținutul programului și modul în care se are în vedere atingerea rezultatelor învățării. Acesta va trebui să precizeze numărul total al orelor de formare teoretică și al orelor de abilitare profesională / practică. Informațiile cu privire la planul de învățământ / programa de formare sunt cuprinse în fișa programului, anexă la prezenta.

(2) Programele de formare de lungă durată în psihoterapie se vor întinde pe minim 4 ani și vor include un număr minim de 500 ore de formare profesională, 250 ore dezvoltare personală / experiență terapeutică personală și 150 ore supervizare.

(3) Programele de formare de lungă durată în consiliere psihologică se vor întinde pe minim 2 ani și vor include un număr minim de 250 ore de formare profesională, 150 ore dezvoltare personală / experiență terapeutică personală și 100 ore supervizare.

Art. 29(1) În vederea avizării programului de formare profesională furnizorul de formare profesională trebuie să dispună de resursa umană necesară, prin colaborarea cu formatori recunoscuți în specialitatea pentru care se solicită avizarea:

a) Pentru programele de formare de lungă durată în psihoterapie este necesară participarea a unui număr total de 4 formatori în psihoterapie, dintre care cel puțin 3 atestați în modalitatea terapeutică respectivă. Programele nou înființate pot primi aviz de funcționare și în condițiile existenței a minim 2 formatori, cu condiția ca aceștia să fie atestați în modalitatea terapeutică respectivă și ca cerința privind existența a 4 formatori să fie îndeplinită până la expirarea avizului,

b) Pentru programele de formare continuă este necesară existența unui formator pentru fiecare 50 ore prevăzute în cadrul programului.

(2) Formatorii trebuie să aibă pregătirea și experiența corespunzătoare conținuturilor acoperite în cadrul programului.

Art. 30 Activitatea de formare profesională poate fi derulată de psihologii care îndeplinesc următoarele criterii:

- a). Au atestat de psiholog specialist au principal în specialitatea pentru care se solicită avizarea,
- b). Se află în relație contractuală cu furnizorul de formare profesională. Nu este necesară o relație contractuală cu un furnizor de formare dacă programul de formare continuă este susținut de psihologi / cabinete în nume individual sau de alte entități cum ar fi filialele CPR.

Art. 31 Formatorii internaționali trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- a) Sunt recunoscuți de asociația națională relevantă din țara de origine sau să dispună de recunoaștere internațională,
Sunt asumați de un furnizor de formare profesională din România, printr-o relație contractuală.

Art. 32 În vederea avizării programelor de formare profesională, furnizorul de formare trebuie să asigure existența unor resurse materiale:

- a) Spațiul în care se desfășoară formarea trebuie să îndeplinească criteriul de minim 1,5 mp/cursant, în cazul în care activitatea de formare presupune activitate față în față.
- b) Furnizorul va elabora un suport de curs minimal pentru fiecare program sau modul de formare, în cazul organizării modulare a programului, care va fi pus la dispoziția cursanților.
- c) Furnizorul va pune la dispoziția cursanților un fond bibliografic minimal suficient din perspectiva obiectivelor programului, care poate include cărți, reviste sau alte materiale, în format fizic și digital.

Art. 33(1) Programele de formare de lungă durată în psihoterapie trebuie să aibă prevăzută o modalitate de evaluare a rezultatelor învățării, care poate include: examene, studii de caz, rapoarte de activitate etc. Evaluarea rezultatelor învățării se face obligatoriu la finalul programului de formare prin modalitățile explicit formulate în fișa programului de către furnizorul de formare. Evaluarea rezultatelor învățării se poate face, după caz, și pe parcursul derulării programului.

(2) Programele de formare de lungă durată în psihoterapie trebuie să aibă prevăzute:

- a). O procedură clară de admitere, care să precizeze condițiile definite pentru candidați pentru admiterea în cadrul programului de formare profesională,
- b). O procedură de finalizare a studiilor clară,
- c). Modelul diplomei de absolvire și al anexei / suplimentului la diplomă, conținând numărul total al orelor, notele aferente examenelor de absolvire și media generală (dacă este cazul), precum și competențele formate.

Art. 34(1) Programele de formare profesională cu caracter repetitiv (programe de formare de lungă durată în psihoterapie și programe de formare continuă) trebuie să fie susținute de proceduri proprii de asigurare a calității, care să poată conduce la îmbunătățirea continuă a programului de formare profesională.

(2) Procedurile de asigurare a calității trebuie să cuprindă cel puțin o procedură de revizuire a planului de învățământ / programului de studii la intervale regulate de timp, precum și o modalitate de colectare de feedback de la participanți.

Art. 35 Standardele de calitate descrise prin articolele anterioare (27 – 35) nu sunt aplicabile de principiu conferințelor sau workshop-urilor științifice congreselor sau programelor educaționale prin internet (webinar) și nu vor fi utilizate ca bază pentru evaluarea acestora.

Partea a IV-a - Înregistrarea furnizorilor și programelor de formare profesională

Art. 36(1) Înscrierea furnizorilor în Registrul furnizorilor de formare profesională constituie actul premergător avizării programelor de formare profesională, respectiv creditării activităților de formare profesională.

(2) Înregistrarea furnizorului de formare profesională are caracter unic și se realizează înainte și împreună cu înregistrarea primului program de formare avizat al furnizorului.

(3) În vederea înregistrării, solicitantul va depune un dosar care va fi înregistrat la secretariatul Comitetului director.

(4) Dosarele depuse vor fi analizate din punct de vedere al conformității (prezența documentelor și autenticitatea acestora) de către secretariatul comitetului director, în termen de 15 zile de la data înregistrării.

(5) Secretariatul propune Comitetului director aprobarea sau respingerea înregistrării furnizorului de formare profesională în Registrul furnizorilor de formare profesională pentru psihologii cu drept de liberă practică.

(6) Comitetul director hotărăște înregistrarea furnizorului de formare profesională sau respingerea cererii, în prima ședință de la data primirii propunerii din partea secretariatului.

(7) Hotărârea comitetului director ca fi comunicată solicitantului în termen de 15 zile de la data adoptării.

Art. 37(1) Conținutul dosarului pentru înregistrarea furnizorilor de formare profesională în Registrul furnizorilor de formare profesională pentru psihologii cu drept de liberă practică este următorul:

a) cerere de înscriere;

b) actul constitutiv și statutul entității (fotocopie, semnată și datată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

c) încheierea judecătorească de acordare a personalității juridice (fotocopie, semnată și datată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

d) certificatul de înregistrare fiscală a persoanei juridice cu sau fără scop patrimonial (fotocopie, semnată și datată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

e) actele de spațiu privind sediile entității (fotocopie, semnată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

f) certificatul de înregistrare fiscală (fotocopie, semnată și datată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

g) dovada achitării taxei de înregistrare (fotocopie, semnată și datată de către reprezentant pentru conformitate cu originalul);

h) declarație pe proprie răspundere privind asumarea obligației de avizare profesională pentru orice program de formare profesională, sub sancțiunea radierii din Registrul furnizorilor de formare profesională pentru psihologii cu drept de liberă practică, în original,

i) Declarație pe propria răspundere privind obligativitatea menținerii condițiilor care au stat la baza avizării, sub sancțiunea radierii din Registrul furnizorilor de formare profesională.

(2) Instituțiile din domeniul apărării, ordinii publice și siguranței naționale vor prezenta următoarele documente în vederea înregistrării în Registrul furnizorilor de formare profesională pentru psihologii cu drept de liberă practică::

a) cerere de înscriere,

b) adeverință cu privire la numele exact al structurii și instituția căreia îi aparține.

Art. 38 Înregistrarea furnizorilor de formare profesională are caracter de aviz profesional.

Art. 39 Programele de formare profesională avizate vor fi de asemenea înregistrate în Registrul furnizorilor de formare profesională.

Partea a V-a - Dispoziții finale și tranzitorii

Art. 40(1) Programele de formare profesională în desfășurare, avizate și acreditate (după caz) înainte de data intrării în vigoare a prezentelor norme, vor rămâne valabile până la finalizarea perioadei de avizare de 5 ani, în condițiile stabilite prin actele aflate în vigoare la data începerii acestor programe.

(2) Programele de formare profesională pentru psihologi care nu au fost avizate și acreditate (după caz) înainte de data intrării în vigoare a prezentelor norme, pot funcționa numai în condițiile acestora.

(3) Cu excepția programelor menționate la punctul (1), programele de formare profesională neavizate și necreditate (după caz) în condițiile prezentelor norme nu sunt recunoscute în profesia de psiholog.

Anexa nr. 3

la Hotărârea Comitetului Director al Colegiului Psihologilor din România nr. ____ din data de ____

Norme privind atestarea profesională a psihologilor cu drept de liberă practică

Partea I-a – Precizări generale introductive

Art. 1(1) Prezentele norme reglementează condițiile și procedura unică de acces în profesia de psiholog și de schimbare a nivelului / treptei de atestare profesională în psihologie pentru psihologii care-și derulează activitatea pe teritoriul României,

(2) Prezentele norme stabilesc și cadrul normativ privind atestarea profesională și recunoașterea profesională în vederea exercitării profesiei de psiholog pe teritoriul României de către cetățenii străini, în condițiile legii.

(3) Atestarea dreptului de liberă practică se face în baza standardelor privind formarea profesională, supervizarea profesională și experiența profesională. Prezentele norme definesc standardele minimale pentru atestarea dreptului de liberă practică în toate specialitățile și la toate treptele de atestare profesională.

(4) Cerințele pentru atestarea dreptului de liberă practică trebuie să fie echivalente pentru psihologii aflați pe aceeași treaptă în diferite specialități.

(5) În vederea asigurării unei maxime oportunități pentru mobilitatea psihologilor români pe piața muncii europeană, standardele privind formarea și atestarea dreptului de liberă practică sunt aliniate cu standardele relevante europene: EFPA - EuroPsy și EAP - ECP.

Art. 2(1) Cetățenii români, precum și categoriile de cetățeni străini reglementate prin lege, pot solicita obținerea atestatelor de liberă practică în România.

(2) Accesul în profesia de psiholog se realizează numai prin obținerea atestatului de liberă practică emis de către Colegiu, în condițiile legii.

(3) Practicarea profesiei de psiholog în România se realizează numai în baza deținerii unui atestat de liberă practică emis de Colegiul Psihologilor din România.

(4) Atestarea sau recunoașterea dreptului de liberă practică în psihologie, în oricare dintre specialitățile profesionale, pe teritoriul României, se realizează numai de către Colegiul Psihologilor din România, în condițiile legii.

(5) Titlul unic de calificare în profesia de psiholog pe teritoriul României este atestatul de liberă practică.

(6) Titlul unic de calificare obținut de către un psiholog cuprinde titlul profesional de psiholog, pe când titlul unic de calificare obținut de către o altă persoană asimilată în condițiile legii și ale normelor metodologice nu cuprinde titlul profesional de psiholog.

Art. 3(1) Accesul în profesia de psiholog a cetățenilor străini se realizează pentru cetățenii unui stat membru al Uniunii Europene sau din Spațiul Economic European, precum și pentru cetățenii statelor cu care România are încheiate convenții bilaterale în domeniu, în condițiile în care aceștia și-au stabilit domiciliul în România sau au drept de ședere temporară în România, pentru perioada acordării acestui drept, și poate lua una din următoarele forme:

a) recunoașterea documentelor de calificare profesională, a titlului profesional sau a titlului de calificare profesională, obținute în țara de origine sau într-un alt stat membru al Uniunii Europene sau al Spațiului Economic European sau cu care România are încheiate convenții bilaterale în domeniu, în regim de servicii permanente sau în regim de servicii temporare;

b) obținerea atestatului de liberă practică, în condițiile legii.

(2) Recunoașterea documentelor de calificare profesională sau a titlului profesional obținut potrivit alin. (1) atrage în mod automat eliberarea titlului unic de calificare profesională pe teritoriul României și înregistrarea în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România, Partea I, după caz.

(3) În vederea realizării accesului în profesie pentru persoanele și în formele prevăzute în alin. (1) aceștia trebuie să urmeze procedura prevăzută la art. 10 din normele metodologice și să prezinte următoarele documente îndosariate:

a) cererea de acces în profesia de psiholog adresată Comitetului director, în original;

b) pașaportul sau actul de identitate, în fotocopie;

c) certificatul, diploma sau atestatul eliberat de către autoritatea competentă pentru profesia de psiholog din țara de origine, tradus și legalizat în România sau recunoscut de către misiunile diplomatice române din țara de origine, după caz;

d) certificat eliberat de către autoritatea competentă pentru profesia de psiholog din țara de origine cu privire la îndeplinirea condițiilor prevăzute de legea națională pentru desfășurarea activității de psiholog în țara de origine de către solicitant, precum și cu privire la competențele și vechimea în profesie ale acestuia, neaplicarea vreunei sancțiuni de interdicere sau suspendare a exercitării profesiei, tradus și legalizat în România sau recunoscut de către misiunile diplomatice române din țara de origine, după caz;

e) diplome de studii obținute (licență și master), traduse și legalizate în română sau recunoscute în condițiile legii, după caz;

f) dovada obținerii și/sau înregistrării dreptului de ședere în România, în fotocopie;

g) adeverință medicală din care să rezulte că este apt pentru exercitarea profesiei de psiholog;

h) certificat de cazier judiciar, eliberat de către autoritățile din țara de origine, după caz;

i) opis cuprinzând actele depuse la dosarul de acces în profesie;

(4) Pentru activitățile desfășurate în sectorul public recunoașterea documentelor de calificare profesională sau a titlului profesional obținut în țara de origine este condiționată de cunoașterea limbii române, după caz.

(5) Cetățenii străini pot solicita obținerea atestatului de liberă practică în România, cu respectarea tuturor condițiilor aplicabile.

Partea a II-a - Standarde generale pentru atestarea dreptului de liberă practică în psihologie

Art. 4(1) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de **Psiholog practicant**:

- a) Licența în psihologie sau asimilată în condițiile legii,
- b) Pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința absolvirii unui program de formare de lungă durată în psihoterapie, respectiv consiliere psihologică, conform standardelor pentru programele de formare,
- c) Pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința parcurgerii unui număr minim total de 150, respectiv 100 ore de dezvoltare personală / autocunoaștere / experiență terapeutică personală, după caz, recunoscute de către școala de psihoterapie / furnizorul de formare care derulează programul,
- d) Promovarea evaluării scrise de cunoștințe.

(2) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de **Psiholog specialist**:

- a) Master în psihologie, respectiv în domeniul de specialitate sau absolvirea unui program de licență echivalent (studii de licență în psihologie cu durată de 4-5 ani) sau titlul de doctor în psihologie,
- b) Încheierea supervizării obligatorii: 2 ani (minim 100 ore) și minim 150 ore pentru specialitatea psihoterapie,
- c) Pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă cerința parcurgerii unui număr minim total de 100, respectiv 50 ore de dezvoltare personală / autocunoaștere / experiență terapeutică personală, după caz, recunoscute de către școala de psihoterapie / furnizorul de formare care derulează programul,
- d) Minim 2 ani experiență demonstrabilă ca psiholog practicant,
- e) Formare continuă (10 credite/an),
- f) Promovarea evaluării scrise de cunoștințe,
- g) Pentru psihologii care solicită acest lucru, atestarea celei de-a doua specialități nu necesită în mod obligatoriu absolvirea unui program de master în domeniul din care face parte specialitatea. Formarea specifică obținerii celei de-a doua specialități, în cazul în care aceasta face parte dintr-un alt domeniu larg decât specialitatea de bază, se poate realiza și prin programe de formare continuă sau programe universitare sau post-universitare asimilate formării continue, de durată echivalentă unui an de studii universitare (minim 250 ore) **(de discutat și decis în ședință atât oportunitatea prevederii cât și numărul de ore dacă va fi cazul)**, avizate de către CPR în domeniul de specializare. Excepție este situația în care psihoterapia este cea de-a doua specialitate atestată, caz în care se aplică cerințele generale pentru formarea în psihoterapie.

(3) Standardele pentru atestarea profesională la nivel de **Psiholog principal**

- a) Minim 5 ani experiență demonstrabilă ca specialist,
- b) Formare continuă (10 credite/an),
- c) Parcurgerea procedurii de atestare.

Art. 5. Arhitectura generală a atestării liberei practici în psihologie de către CPR se prezintă astfel:

(1) Licențiații programelor de studii universitare de licență în psihologie acreditate ARACIS sau deținătorii unor diplome de licență asimilate în condițiile legii, care îndeplinesc și celelalte condiții legale pentru atestarea profesională, pot aplica pentru înscrierea în CPR și atestarea dreptului de practică în psihologie și vor susține procedura specifică de atestare.

Licențiații în psihologie pot accesa competența generală în psihopedagogie specială, licențiații în psihopedagogie specială pot accesa specialitatea psihopedagogie specială, iar licențiații domeniilor conexe psihologiei (medicină / psihopedagogie / filosofie / teologie / asistență socială) pot accesa, prin completarea curriculumului universitar de licență cu un pachet de cursuri post-universitare stabilit de Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie din cadrul CPR, competența în psihoterapie.

(2) Candidații declarați admiși în urma parcurgerii procedurii de atestare dobândesc atestatul de liberă practică, cu nivelul/treapta psiholog practicant, în specialitatea / competența pentru care optează.

Excepție fac cei care optează pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică sau pentru competența generală în psihoterapie, care trebuie să parcurgă prima etapă a unui program de formare de lungă durată într-o formă specifică de psihoterapie, respectiv consiliere psihologică, avizat de către CPR, conform standardelor precizate la art. 4. Licențiații în celelalte domenii, care au fost declarați admiși, dobândesc atestatul de liberă practică, cu nivelul/treapta practicant, în competența generală pentru care au aplicat.

(3) După minimum **2 / 3 / 5** ani de liberă practică ca practicant, psihologul practicant se poate prezenta pentru obținerea pentru nivelului / treptei de specialist în aceeași specialitate / competență generală și poate parcurge procedura specifică de atestare dacă:

a) A absolvit un program de master în psihologie acreditat ARACIS și avizat de CPR pentru un domeniu profesional. Domeniile de avizare profesională a masteratelor sunt: clinic, muncă-organizații, educație. Un program de master poate să fie acreditat numai în unul dintre cele trei domenii și poate include pachete de discipline care pot fi avizate / recunoscute ca formare profesională în cadrul altui domeniu decât cel de bază al programului. Pentru programele de master absolvite în străinătate și echivalente de CNRED, comisia de specialitate va analiza curriculumul acestora și va decide avizarea într-unul dintre domenii.

b). Cel puțin doi ani de practică psihologică s-au realizat sub supervizare, fiind acoperit numărul minim de ore de supervizare de 150 ore pentru specialitatea / competența în psihoterapie și 100 ore pentru restul specialităților, pe baza unui contract cu cel puțin un supervizor în domeniu.

c). A realizat numărul minimal de credite de formare continuă de 10 credite anual (sau însumat pe perioada de practicant).

d). Specialitatea / competența generală în psihoterapie și specialitatea consiliere psihologică presupun o pregătire suplimentară în cadrul unor programe de formare de lungă durată avizate de către CPR, conform standardelor precizate la art. 4.

(4). Dacă în termen de **6 / 10 (de discutat și decis în ședință, în urma consultării publice au apărut propuneri alternative)** ani psihologul practicant nu a promovat la nivelul / treapta de specialist, acestuia i se suspendă dreptul de liberă practică, urmând a relua procedura de atestare în vederea reluării dreptului de liberă practică. Psihologul aflat în această situație va relua de asemenea orele obligatorii de supervizare a practicii, dacă dorește promovarea la treapta de specialist.

Această reglementare nu este aplicabilă pentru psihologii care au obținut treapta de psiholog practicant autonom anterior intrării în vigoare a prezentelor norme și sunt absolvenți ai unui program de master în psihologie sau deținători ai unei diplome de licență echivalentă (studii de licență de 4-5 ani), care pot rămâne pe această treaptă pe timp nelimitat. Psihologii autonomi care nu au absolvit un program de master sau nu dețin o diplomă de licență echivalentă, au la dispoziție 10 ani pentru absolvirea unui program de master în psihologie.

(5) Psihologul cu drept de liberă practică la nivel de specialist se poate prezenta pentru derularea procedurii specifice pentru atestarea la nivelul / treapta de principal în aceeași specializare / competență generală dacă:

a) A practicat minimum 5 ani la nivelul treptei de specialist.

b) A realizat numărul minimal de credite de formare continuă anual (sau însumat pe cinci ani).

Partea a III-a - Standarde specifice comisiilor aplicative

Art. 6 Standardele specifice comisiei de psihologie clinică și psihoterapie sunt următoarele:

a) Pentru a putea derula intervenții primare și consiliere psihologică de suport în domeniul consilierii genetice, al asistării persoanelor cu tulburări din spectrul autist sau al asistării persoanelor cu CES, psihologul din specialitatea psihologie clinică trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către Colegiul Psihologilor din România. Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul Director al CPR).

b) Pentru a putea derula activități de psihoterapie în domeniul intervențiilor paliative sau în lucrul cu tulburări din spectrul autist, psihologul din specialitatea psihoterapie sau consiliere psihologică trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către Colegiul Psihologilor din România. Comisia de Psihologie Clinică și Psihoterapie va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul Director al CPR).

c) Pentru atestarea dreptului de liberă practică la treapta de psiholog specialist în specialitatea psihologie clinică este necesară și îndeplinirea condițiilor pentru atestarea ca practicant în consiliere psihologică.

Art. 7 Pentru a putea realiza diagnoza stresului ocupational și intervenții primare, secundare și terțiare legate de stresul ocupational, psihologul specialist și principal din specialitatea psihologia muncii și organizaționale și psihologul specialist în psihologia aplicată în servicii trebuie să facă dovada absolvirii unui curs de formare profesională continuă în domeniu (maximum 25 ore + activități practice), avizat de către Colegiul Psihologilor din România (Comisia de Psihologie Muncii, Transporturilor și Serviciilor va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul Director al CPR).

Art. 8 Standardele specifice comisiei de psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională sunt următoarele:

a) Pentru a putea derula evaluări psihologice, intervenții primare și consiliere psihologică de suport în domeniul psihologiei educaționale, psihologul din specialitatea psihologie educațională trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către Colegiul Psihologilor din România. Comisia de Psihologie Educațională, consiliere școlară și vocațională va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul Director al CPR.

b) Pentru a putea derula evaluări psihologice, intervenții primare și consiliere psihologică de suport în domeniul psihopedagogiei speciale, psihologul din specialitatea psihopedagogiei speciale trebuie să facă dovada absolvirii unor programe de formare profesională continuă în domeniu, avizate de către Colegiul Psihologilor din România. Comisia de Psihologie Educațională, consiliere școlară și vocațională va stabili standarde specifice pentru aceste programe de formare profesională, aprobate apoi de Comitetul Director al CPR.

Art. 9 Standardele specifice comisiei de psihologie aplicată în domeniul securității naționale sunt următoarele:

a) Nivelul de competență specific obținut de către persoanele prevăzute în mod limitativ în art. 18 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G. nr. 788/2005, este stabilit prin certificatul privind acordarea competențelor profesionale generale și specifice în specialitate.

b) Psihologii specialiști sau principali în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf care își desfășoară activitatea în cadrul unor structuri publice sau private, pot dobândi calitatea și brevetul de expert oficial criminalist sau expert autorizat criminalist în domeniul evaluării comportamentului simulat (poligraf); în relația cu instituțiile de aplicare a legii (parchete, instanțe etc.). Aceștia au competențele prevăzute de treapta de specializare, conform pct. (1).

c) Trecerea de la treapta de psiholog practicant la treapta specialist se realizează în condițiile generale la care se adaugă obligația de a efectua un număr de minim 100 de examinări în perioada stabilită.

d) Trecerea de la treapta de psiholog specialist treapta principal se realizează în condițiile generale la care se adaugă obligația de a efectua un număr de minim 250 de examinări în perioada de stagiu stabilită.

e) Obținerea competențelor specifice în specialitatea psihologie judiciară - evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf, de către persoanele prevăzute în mod limitativ în art. 18 alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G. nr. 788/2005, se realizează în condițiile finalizării unor cursuri de formare profesională. Pentru subspecialitatea psihologie judiciară evaluarea comportamentului simulat prin tehnica poligraf este necesară absolvirea unui curs de formare profesională de minim 400 de ore, în conformitate cu APA (American Polygraph Association).

Partea a IV-a - Procedura de atestare a dreptului de liberă practică

Art. 10(1) Procedura pentru atestarea dreptului de liberă practică la treapta de **Psiholog practicant** constă în parcurgerea următorilor pași:

- a) Depunerea dosarului,
- b) Verificarea conformității documentelor depuse,
- c) Susținerea evaluării scrise de cunoștințe,
- d) Comunicarea rezultatelor,
- f) Eliberarea atestatului sau comunicarea deciziei de neacordare a atestatului, după caz, în termen de 30 zile de la comunicarea rezultatelor examenului, de către secretariatul comitetului director.

(2) Procedura pentru atestarea dreptului de liberă practică la treapta de **Psiholog specialist** constă în parcurgerea următorilor pași:

- a) Depunerea dosarului,
- b) Verificarea conformității documentelor depuse,
- c) Susținerea evaluării scrise de cunoștințe,
- d) Comunicarea rezultatelor,
- e) Eliberarea atestatului sau comunicarea deciziei de neacordare a atestatului, după caz, în termen de 30 zile de la comunicarea rezultatelor examenului, de către secretariatul comitetului director.

(3) Procedura pentru atestarea dreptului de liberă practică la treapta de **Psiholog principal** constă în parcurgerea următorilor pași:

- a) Depunerea dosarului,
- b) Verificarea conformității documentelor depuse,
- c) Analiza unui portofoliu realizat de candidat, al cărui conținut va fi precizat de fiecare comisie aplicativă,
- d) Intervievarea candidatului în cadrul comisiei de specialitate,
- e) Validarea deciziilor privind atestarea în comitetul director,
- f) Eliberarea atestatului sau comunicarea deciziei de neacordare a atestatului, după caz, în termen de 30 zile de la ședința comitetului director de validare a atestatelor, de către secretariatul comitetului director.

Art. 11(1) Modalitatea de evaluare a candidaților în vederea atestării profesionale la nivelurile / treptele de psiholog practicant și psiholog specialist este evaluarea scrisă a cunoștințelor de specialitate.

- a) Evaluarea pentru obținerea nivelului / treptei de practicant va urmări cunoștințele de specialitate în psihologie obținute prin studiile de licență, precum și cunoștințele de legislație specifică profesiei și a cunoștințelor de etică și deontologie profesională, conform domeniului larg de specializare: clinic, muncă - organizații, educație.
- b) Evaluarea pentru obținerea nivelului / treptei de specialist va urmări cunoștințele de specialitate în psihologie obținute prin studiile de master, conform domeniului larg de specializare: clinic, muncă - organizații, educație, respectiv prin parcurgerea programelor specifice de formare de lungă durată în domeniul psihoterapiei sau consilierii psihologice, după caz.

c) Evaluarea cunoștințelor de specialitate va avea caracter obiectiv și standardizat și va fi realizată.

conform unei metodologii adoptate prin hotărâre a comitetului director.

(2) Modalitatea de evaluare a candidaților în vederea atestării profesionale la treapta de psiholog principal constă în analiza portofoliului realizat de candidat și interviuarea acestuia, în cadrul comisiei de specialitate. Metodologia de evaluare a psihologilor în vederea atestării profesionale va furniza detalii privind conținutul și structura portofoliului.

(3) În termen de 90 zile de la adoptarea prezentei hotărâri, comitetul director va elabora și supune adoptării metodologia de evaluare a candidaților în vederea atestării profesionale și schimbării de treaptă.

Art. 12(1) Conținutul dosarului pentru atestarea profesioanală la treapta de **Psiholog practicant**

a) Cerere / formular de înscriere,

b) Copie CI,

c) Adeverință medicală,

d) Cazier judiciar,

e) Copie după diploma de licență sau documentul echivalent (adeverințe de promovare a examenului de licență, certificate de recunoaștere a studiilor făcute în străinătate, diplome de licență asimilate în condițiile legii etc),

f) Pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă certificatul care atestă pregătirea în vederea atestării la nivel de practicant, emis de către școala / furnizorul care derulează programul de formare.

(2) Conținutul dosarului pentru atestarea profesioanală la treapta de **Psiholog specialist**

a) Cerere / formular de înscriere,

b) Copie CI,

c) Copie după atestatul de practicant,

d) Adeverință medicală,

e) Cazier judiciar,

f) Copie după diploma de master sau documentul echivalent (diplome de licență în psihologie pentru absolvenții de studii de licență cu durata de 5 ani, diplome de studii postuniversitare aprofundate pentru absolvenții de licență de 4 ani, certificate de recunoaștere / echivalare a studiilor efectuate în străinătate etc),

g) Copii după documentele care atestă creditele obținute din formarea continuă, pentru perioada scursă de la obținerea atestatului ca practicant,

h) Raportul final de supervizare,

i) Pentru specialitățile psihoterapie și consiliere psihologică se adaugă certificatul care atestă pregătirea în vederea atestării la nivel de specialist, emis de către școala / furnizorul care derulează programul de formare.

(3) Conținutul dosarului pentru atestarea profesioanală la treapta de **Psiholog principal**

a) Cerere / formular de înscriere,

b) Copie CI,

c) Copie după atestatul de specialist,

d) Adeverință medicală,

e) Cazier judiciar,

f) Copii după documentele care atestă creditele obținute din formarea continuă, pentru perioada scursă de la obținerea atestatului ca specialist,

h) Portofoliu, conținând documente precizate prin decizia comisiilor de specialitate.

Art. 13

(1) Candidații nemulțumiți de rezultatul obținut în urma derulării procedurilor de atestare profesională pot depune contestație în condițiile prevăzute Art. 29 din HG 788/2005.

- (2) Contestațiile privind rezultatele obținute la examenele naționale scrise vor fi soluționate conform metodologiei de examen.
- (3) Contestațiile privind neacordarea treptei de psiholog principal vor fi analizate și soluționate în cadrul conducerii operative, conform prevederilor HG788/2005.
- (4) Termenul pentru soluționarea contestațiilor este cel prevăzut în metodologia de examen pentru contestațiile care privesc rezultatele examenelor și de 30 zile de la data înregistrării pentru restul contestațiilor.

Partea a V-a – Precizări finale și tranzitorii

Art. 14

- (1) Începând cu data intrării în vigoare a prezentelor norme, accesul în profesia de psiholog se va face exclusiv în baza acestora.
- (2) Pentru o perioadă de **2 / 3 / 5 (de discutat și decis în ședință, în urma consultării publice au apărut propuneri alternative)** ani de la data intrării în vigoare a prezentelor norme schimbarea de treaptă se va putea realiza și în baza normelor aplicabile la momentul intrării în vigoare a prezentelor norme, exclusiv pentru psihologii care au obținut un atestat de liberă practică anterior acestui moment.
- (3) Psihologii practicanți aflați sub supervizare la data intrării în vigoare a prezentelor norme pot urma unul dintre următoarele trasee:
- a) pot parcurge procedurile aplicabile la data obținerii atestatului de liberă practică de psiholog practicant sub supervizare în vederea schimbării treptei la cea de psiholog practicant autonom sau de psiholog specialist, în cadrul intervalului de timp definit la punctul (2), în baza reglementărilor aplicabile la momentul obținerii atestatului de liberă practică de psiholog practicant sub supervizare sau,
- b) se pot înscrie la examenul pentru obținerea treptei de specialist, dacă îndeplinesc condițiile generale definite prin prezentele norme pentru atestarea ca psiholog specialist.
- (3) După intrarea în vigoare a prezentelor norme, psihologii practicanți autonomi pot urma unul dintre următoarele trasee:
- a) pot parcurge procedurile aplicabile la data obținerii atestatului de liberă practică de psiholog practicant autonom în vederea schimbării treptei la cea de psiholog specialist, în cadrul intervalului de timp definit la punctul (2), în baza reglementărilor aplicabile la momentul obținerii atestatului de liberă practică de psiholog practicant autonom, sau,
- b) se pot înscrie pentru susținerea examenului de schimbare de treaptă în vederea obținerii treptei de specialist, dacă au cel puțin 2 ani vechime ca practicanți.
- (4) După intrarea în vigoare a prezentelor norme, psihologii specialiști pot urma unul dintre următoarele trasee:
- a) pot parcurge procedurile aplicabile la data obținerii atestatului de liberă practică de psiholog specialist în vederea schimbării treptei la cea de psiholog principal, în cadrul intervalului de timp definit la punctul (2), în baza reglementărilor aplicabile la momentul obținerii atestatului de liberă practică de psiholog specialist, sau
- b) pot depune dosare în vederea schimbării treptei din perspectiva procedurii descrise prin prezenta, dacă îndeplinesc cerințele general definite în prezentele norme pentru atestarea ca psiholog principal.